

Munkatársak naponta reggel.
Szerkesztőség, kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Rez. Ferdinánd
(József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151 Sürgönycim:
Közlöny, Arad. Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

ÁRA 5 LEJ.

Előfizetési árak: éven
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejel
több: Egyes szám 5 Lej.
vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint

XLV. évfolyam, 13. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1930. január hó 17.

Bocu Sever kormányzósága.

A temesvári bankpánik által felvert gazdasági hullámok izgalma elcsöndesedtek. A nyugalom helyreállt és ma már mindenki bizalommal várja a kibontakozást: a további fejleményeket. A nyugalom megteremtéséhez elsősorban Bocu Sever, a Bánság tartományi igazgatója járult hozzá, aki a legnehezebb pillanatokban átértette hivatását és a nehéz körülmények közé került pénzügyi intézetek segítségére sietett. Bocu Sever kijelentette, hogy azzal a szándékkal jött Temesvárra, hogy a kormány támogatásával és erőteljes munkával fogja a bajba jutott bankokat talpraállítani.

Bocu Sever temesvári akcióját nekünk aradiaknak is megnyugvással kell tudomásul vennünk, mert a Bánság mellett Arad és Biharmegye is beletartozik abba a körzetbe, amelynek miniszteriális hatáskörrel felruházott tartományi igazgatója, az új közigazgatási törvény szerint Bocu Sever. A tartományi igazgató eme első, bizalmatlakeltő cselekedetét, reméljük követi a többi, ami orvosolni fogja azokat a jogos panaszokat, amelyek miatt annyit szenvedett és károsodott Erdély lakossága. „Bárki küldött innen irást a bucaresti-i miniszteriumokba. — mondott egy újságíró — maga Bocu Sever — nem kapott választ.” E kijelentésből azt látjuk, hogy a tartományi igazgató megálta legsúlyosabb sérelmeinket, a melyeket saját hatáskörében kíván orvosolni.

E kijelentés hátterében azonban bennfoglaltatik az utóbbi esztendő számos sérelme, rengeteg izgalma, igazságtalansága. Mi, akik több, mint hétszáz kilométer távolságra vagyunk a fővárostól, mi tudjuk és érezzük legjobban, hogy mit jelent az, ha ügyes-bajos dolgainkkal a bucaresti-i hatóságokhoz kellett folyamodnunk. A miniszteriumokban elveszett fontos okmányok, elintézetlen ügyek, tudomásul nem vett igazságos kéréseink miatt idegeket ölő, türelmetlen szokatlanok voltunk kitéve. Mi, erdélyiek hozzá voltunk szokva a pontos adminisztrációhoz. Belénk idegződött az a tudat, hogy ha a fővárosi hatóságokhoz igazságos kéréssel fordulunk, ügyünket feltétlenül elintézik. Ez az optimista hit volt az oka annak, hogy folyton csökkenő bizalommal de vártunk, vártunk az utolsó pillanattig. Akkor jöttek a helyi hatóságok. Náluk eddig számíthattunk belátásra, megértésre. Nem vették, nem vehették tudomásul, hogy ügyünk elintézése azért késik, mert fent nem intézték el. És viselnünk kellett a bucaresti-i hanyag adminisztráció miatt a reánk háruló következményeket. Kiutasítások az ország területéről, iparendélymegvonások, a jogosulatlan adókövetések terhei, az elintézetlen felebezések és kérvények szenvedései zúdultak nyakunkba és az ezekből okozott károk kiszámíthatatlanok voltak.

Volt más mód is: felutazni Bucurestibe. A kik végigjárták a fővárosban való tartózkodás torturáját, azok tudják, hogy mit jelentett; napokon keresztül várakozni a kishivatalnokok előszobáiban, amíg sikerült bejutnunk elintéztet váró ügyünk referenséhez. Tudják nagyon jól, hogy nem mehettünk olyan telt tárcával a fővárosba, hogy üres zsebekkel ne térjünk vissza. És ezek után még jó volt, ha utunkat siker koronázta.

Ezeknek a fájdalmas panaszoknak kell, hogy véget vessen Bocu Sever tartományi igazgatósága. Három nagy város tartozik kormányzósága hatáskörébe: Temesvár, Arad és Nagyvárad. A kormányzóság igazságos és megértő munkája megnyugvást fog hozni

A nagyhatalmak garanciát vállalnak a magyar kérdés elintézésére.

Ugy a kisantant, mint Magyarország megmarad álláspontja mellett. A német jóvátétel ügye elintéződött, a magyar kérdés semmivel sem haladt előre. — A kisantant nem fogadta el Loucheur kibontakozási tervét.

A magyar jóvátétel sokkal komplikáltabb, mint gondolták.

Hágából jelentik: A magyar kérdés megvitatása ma az egész napot igénybe vette. A nagyhatalmak képviselői áttanulmányozták az agrárpörök és más kérdések összes adatait, azután elkészítették a megegyezésre vonatkozó előzetes tervezetet. Ebben hír szerint meghatározták azt is, hogy az ugynevezett külön alapra mennyivel kell hozzájárulni az egyes államoknak. Az előzetes tervezetet a mai nap folyamán odaadták a kisantant és magyar megbízottaknak megvitatás végett. A magyar delegáció egyik tagja ez alkalomból kifolyólag kijelentette, hogy

Magyarország hajthatatlan megmarad eddigi álláspontja mellett.

legfeljebb arról lehet szó, hogy bizonyos optánsokat a Brocky-terv alapján a Brocky-alapból kártalanítanak, a többi kérdésekre vonatkozólag azonban az eddigi elintéztet kívánják alkalmaztatni.

Egyes francia lapok arról adnak hírt, hogy végleg meghusult a kisantantnak az a terve, miszerint kapcsolat jöjjön létre a keleti jóvátétel és a Young-tervezet között. Egész komoly formában szó van arról, hogy mennyiben nem sikerül a keleti jóvátétel ügy valamenyi kérdését rendezni, a konferencia egy különleges bizottságot küld ki, amely az ülések befejezése után is tovább folytatja munkáját.

Mindkét fél kitart álláspontja mellett.

A magyar ügyben ma délelőtt csupán technikai kérdéseket tárgyaltak és csak a szakértők érintkeztek egymással.

A kisantant mereven ragaszkodik ahhoz, hogy Magyarország 1943. után is fizessen jóvátételt. Viszont a magyar kormány is kitart eredeti álláspontja mellett, csak azokban a kérdésekben mutat előzékenységet, amelyek nem érintik az elvi alapot. Most már bebizonyosodott, hogy a magyar

A kisantant ultimátuma a nagyhatalmakhoz.

Hágából jelentik: A magyar probléma megoldása előreláthatólag nem fejeződik be rövidesen. A nagyhatalmak arra törekszenek, hogy megnehezítsék a kisantant kibujását az alól a felelősség alól, hogy a konferencia eredménytelenségéért őket okolják. A kisantant mindenképpen igyekszik a felelősséget ez ügyben elhárítani magáról. Hír szerint

a kisantant tegnap este a hat nagyhatalomhoz ultimátumot intézett, amelyben megkérdezték: vállalnak-e a nagyhatalmak erkölcsi és anyagi garanciát arra, hogy elintézik a magyar kérdést.

Loucheur válaszában kijelentette, hogy a nagyhatalmak vállalják a garanciát. Mindazonáltal nincs kizárva, hogy a kérdés kompromisszum útján nyer rendezést.

ennek a három városnak a lakosságára és az újjáépített országotak révén közelebb hozza egymáshoz a Bánságot, Arad- és Biharmegyet, aminek időközben hatása nemcsak társas-

kérdés sokkal komplikáltabb, mint ahogy azt annak idején a nagyhatalmak gondolták, ezt most már ők is belátták és ezért valószínűnek látszik, hogy annak rendezése hosszabb időt fog igénybe venni. Nagy szolgálatot tesz a magyar ügynek az olasz delegáció, amely alapos felkészültséggel több olyan nagyhatalom képviselőjét is a magyarok oldalára állította, akik még Párisban nem ismerték teljesen a magyar ügyet. A tárgyalások még több napig elhúzódhatnak, mert a nagyhatalmaknak az a törekvése, hogy minél járhatóbbá tegyék azt az utat, amely a megegyezés felé vezet.

Holnap — plenáris ülés.

A német delegáció, amint azt jelentettük, tegnap vacsorán látta vendégül a francia delegáció tagjait. Vacsora után tanácskozás kezdődött a delegáció tagjai között a mobilizációról. Az éjjel eredménytelenül végződött megbeszéléseket ma reggel folytatták és 9 órakor Curtius külügyminiszter és Tardieu Andre francia miniszterelnök találkoztak egymással. Később a hat meghívó nagyhatalom képviselői ültek össze. Kiszivárgott hírek szerint ez alkalommal is a mobilizációról tanácskoztak. Itt az a probléma, hogy a franciák szükségleteit összhangba kell hozni a németek szükségleteivel. A franciák szeretnék, ha a német jóvátélt korábban kibocsátanák, a németek pedig külföldi kölcsönt szeretnének fölvenni a vasut és a posta részére.

Hágából jelentik: A Times szerint a német jóvátétel ügyében befejezték a bizottságok a munkálatokat és a pénteki plenáris ülésen nyilvánosságra kerül a bizottságok munkájának eredménye. Ezután a nagyhatalmak fokozottabb mértékben vehetik latba befolyásukat a keleti jóvátétel ügyében, hogy ez a probléma minél sürgősebb megoldást nyerjen. Ebben a pillanatban lehetetlennek látszik, hogy az ügyet a hét végéig befejezzék.

Hágából jelentik: A hat megbízott nagyhatalom ma délelőtti ülést tartott, amelyen foglalkozott a német jóvátétel kérdésével. Megállapították, hogy

a német jóvátétel ügye csaknem teljesen elintéződött, csupán részletkérdések megvitatása van még hátra. Loucheur kijelentette az ülésen, hogy a magyar kérdés semmivel sem haladt előre.

A nagyhatalmak képviselői ma délben ülésre hívták meg a kisantant delegátusait. Délután négy órakor a magyar delegációval tárgyaltak. Négytől-ötig ismét a kisantant delegátusaival folytattak megbeszéléseket. Az utóbbiaknak előterjesztették Loucheurnak az éjszaka elkészített tervét az agrárjótétel-

dalmi. Itt nem gazdasági szempontból és előnyös lesz az egész országra nézve. Bizalommal várjuk Bocu Sever további működését és reméljük, hogy nem fogunk csalódni.

sekre vonatkozólag. A kiszivárgott hírek szerint, a kisantant delegátusai nem fogadták el Loucheur tervezetét.

Szombaton — záróülés.

Hűgöböl jelentik: A hat meghívó nagyhatalom véglegesül megállapodott abban, hogy szombaton délelőttre közös értekezletre hívja meg a kisállamok képviselőit, délután pedig megtartják a záróülést. A záróülés eredménye

attól is függ, hogy a német jóvátétel ügyében kiküldött bizottság előterjeszti-e a végleges határozatot.

Tekintettel arra, hogy a bizottságban elengedő érdekek érvényesültek, erre valószínűleg nem kerül sor. Azonban a jogi szakértők bíráltszell egyezménye szerint, ha a záróülés jóváhagyóvá csúszna a meghívó nagyhatalmak írják alá, abban az esetben is ratifikálják a hársi egyezményt.

Volt magyar belügyminiszter üzleti botránya

Ferdinandy Béla v. miniszter a megyei hallgatók részére kiadott autótaxi-engedélyt eladta. — A hatóságok visszavonták a koncessziót.

Budapestről jelentik: Kínos botrány foglalkoztatja a magyar főváros közvéleményét. Ferdinandy Béla volt magyar belügyminiszter a megyei hallgatók nevében autótaxi engedélyt szerzett. Engedélyt eladta egy Kleiné nevű urasszonynak hatvan ezer pengőért. Az egyetemi hallgatók tudomást

szereztek az üzletről és követelték az engedély visszavonását.

A hatóságok az egyetemi hallgatók beadványára visszavonták az autótaxi-engedélyt, mire Kleiné perrel támadta meg Ferdinandy Bét és követeli a hatvan ezer pengő visszafizetését. A per kimenetelét nagy érdeklődéssel figyelik Budapesten.

Pérol Erzsike eltűnt a Fábán-ucca sarkán.

Falusi leány Aradon. — Ki tud róla?

(Arad, január 16.) Könnyes szemű, egyszerű ember állított be a szerkesztőségünkbe. Szépen megmondta a nevét, Pérol Ferenc földmives Szentpál községből. Engedelmet kért az alkalmatlankodásért, de nagy baj hozta be hozzánk. Szolgátnak szánt leányát: a 15 esztendő Erzsike eltűnt a városban.

A dolog így történt: vasárnap Erzsike beült az anyjával a városba, hogy helyet keressen. Az anyja a saját testvéréhez vitte el Molnár Verához, aki mosónő a Dácia-kávéházban és künn lakik a Kadas-telepen. Megbeszélék vele is a dolgot és abban állapodtak meg, hogy ebben a másik Pérol-lány a legjártosabb, aki már benn szolgál a városban a Batthyány-uccában a 42. szám alatt, Domokos Aurel banktisztviselőnél.

A vasárnapot a kis Pérol Erzsike ott töltötte a nagynénijénél, az anyja pedig hazament. Másnap a nagynéni: Molnár Vera a Kadas-telepről bekísérte Pérol Erzsikét a Batthyány-uccába. Amiképp már csak négy ház volt a

42-es számtól. Molnár Vera azt mondta a leánynak:

— Nézd csak, né a ház ott, ahol a néni szolgál, én nem megyek tovább, odatársz egymagad is...

Ezzel a Fábán-ucca sarkán elvált a lánytól és befordult a Fábán-uccába. A lány pedig elindult a ház felé, amely a saroktól a negyedik volt s ahova nem érkezett meg. Ma ugyanis bejött Pérol Ferenc meg a felesége, hogy megérdeklődjék, milyen soruk és van a kis Erzsikének. Fölkéreték Molnár Verát. Bővebbet egyik sem tudott róla. Pérol Erzsikének hétfőn délelőtt a Fábán-ucca sarkán nyomvesztett.

Pérol Ferenc jelentette leány eltűnését a rendőrségen és megírta a személyleírását. Kék szemű a lány, sudár alakú, piros fej- és piros vállkendőt viselt. Aztán azt is leírta, milyen volt a természete. Nem volt legényes, nem hántotta semmi, a városban ismerőse sem akadt. Alig járt benn Aradon. Amikor behozták, akkor is csak „kocsipásztor” volt...

Aki Pérol Erzsikéről valamit tud, jelentse a rendőrségen.

Egy bonyolult autótaxi-engedély per.

Bünyválti feljelentés Ostoia volt villanygyári főpénztárnok ellen.

(Arad, január 16.) Érdekes bünyválti feljelentés érkezett ma az aradi ügyészséghez. Dr. Gherman Dante ügyvéd tett feljelentést Ostoia Vazul volt villanygyári főpénztárnok ellen. Ostoia, mint emlékeztető, hosszabb ideig vizsgálati fogságban volt az aradi ügyészségi fogházban, mert azzal gyanúsították, hogy ő volt a tettese a villanygyárnál elkövetett 700.000 lejes kasszarablásnak.

A feljelentést dr. Dante Gherman Kálai Nándorné aradi urasszony nevében adta be, aki a feljelentés szerint egy autótaxi vásárolt Ostoiától 110.000 lejért és 11 darab egyenként 10.000 lejes blanco-váltót adott át Ostoiának, amit neki nem volt szabad lejárta előtt beváltani és az a havi részletek fizetésére szolgált garanciaképpen. Ostoia azonban az egyik helybéli banknál a váltókat beszámítottatta, amiért aztán a feljelentőt a bank perrelte. Később pedig az autót Ostoia egy Molnár Tibor nevű sofőrrel a garázsából Kállainé tudta nélkül elvitette és visszaadta eredeti tulajdonosának, Molnár Ödön aradi lakosnak, akitől Ostoia vette, de a részletek kifizetését elmulasztotta. Az ügyészség most ebben a bonyolult autótaxi-engedély ügyben elrendelte a vizsgálatot.

Egy tanárnő borzalmas bosszúja.

Tizennyolc gyermeket megmérgezett, hogy a szakácsnő bosszút álljon.

Párisból jelentik: A New-York Herald szerint Bergen Sundryban letartóztatták Perli Topper tanárnőt, aki egy szünidei gyermektelepen 18 gyermeket megmérgezett. A fiatal tanárnő összetűzött a szakácsnővel és hogy azon bosszút álljon, 18 gyermek levesébe arzént kevert. A súlyosan megbetegedett gyermekeket csak a gyors orvosi segítség mentette meg a haláltól.

— Lemondott a dunai bán. Belgrádból jelentik: Vukovics Doka, a dunai bán, a bánja, ma bejelentette lemondását. Elhatározásának okául azt hozza fel, hogy a bánzás ügyében, illetve érdekében folytatott megbeszélései nem kecsegtetnek kellő eredménnyel és nem tudott összhangot teremteni a különböző faktorok között.

Ferenc József zsidó tábormokai.

A napokban Brünnen meghalt Schwarcz Károly nyugalmazott zsidó tábormok, aki az osztrák-magyar hadseregben zsidó létece elérte a legmagasabb katonai rangot. A prágai lapok kimerítően méltatják az elhunyt tábormokot és kiemelik a zsidó valláshoz való rendíthetetlen hűségét.

Ebből az alkalomból mi is feléleveníthetjük a tényt, hogy Ferenc József idejében a magyar zsidóság köréből számos magasállású tiszt került ki, annak jelekül, hogy a liberálisizmus, amit Széll Kálmán és Tisza István hirdettek, nem volt álliberálisizmus. A szabadságvágy: sok vonatkozásban nemesak hirdették, de meg is valószínűsítették. Zöld Márton és Bauer Gyula generális még ma is zsidók. A nemrég elhunyt Vogel Simon és Schweizer Ede haláluk végéig megmaradtak jó zsidóknak.

Érdekes Schweizer Ede karrierje. A múlt század hetvenes éveiben kereskedelmi utazó volt és pesti cége a Balkánra küldte. Amikor hazajött, kitört a boszniai háború és a fiatal Schweizer, mint közkatona vonult be, de ügyessége lelkiismeretessége és bátorsága következtében nemsokára őrmester lett és az okkupációban már ilyen minőségben vett részt.

Itt történt, hogy egy magyar különítmény hosszú ideig hősiesen védett a hercegovinaiak

ellen egy kisebb erődöt, de az ellenség szívósága már arra késztette a magyar katonákat, hogy állásukat adják fel, amikor Schweizer őrmester, aki balkáni utjáról jól ismerte ennek a vidéknek nyelvét és szokásait, saját élete kockáztatásával helyrehozta az osztag s a csapatot közötti összeköttetést, a megerősített állások megvédése érdekében. Ezt a bravúros hadicselekményét jelentették Ferenc József királynak is, aki a hadjárat befejezése után nem feledkezett meg róla, hanem magához kérte. A fiatal altiszt tiszteletteljesen jelentkezett és röviden elmondta, mi indította őt e haditett elkövetésére. A király ebből az előadásból is látta, hogy Schweizer kitűnő taktikus és megkérdezte tőle, hajlandó-e megmaradni a hadseregben. A király megígérte Schweizernek, hogy a kadétskolában két év alatt bevégezheti tanulmányait és mint tiszt léphet vissza a hadseregbe. Schweizer be is iratkozott a kadétskolába és gyors tempóban emelkedett a ranglétrán. A király, amikor Schweizert ezredessé nevezte ki, egyúttal lovagi rangra is emelte. Schweizer később az esztergomi harminchatos gyalogezred parancsnoka lett. Később ezt az ezredet áthelyezték Bécsbe. Az osztrák fővárosban barátai, felettesei és az udvari körök mindent elkövettek, hogy Schweizert rábírák vallása elhagyására, ő azonban a leghatározottabban visszautasította minden ilyen csábítást. Különö-

sen kényes lett a helyzete akkor, amikor ezredének tulajdonosa, Mihály orosz nagyherceg 50 éves szolgálati jubileumát ünnepelte s most már a zsidó parancsnokot a leghatározottabban felszólították a keresztény vallás felvételére. Schweizer hajthatatlan maradt és kijelentette, hogy inkább lemond rangjáról, de semmiesetre sem hajlandó vallást változtatni. Végül a király szava döntött és elrendelte, hogy a cári udvarban a zsidó ezredes vezesse a tiszti küldöttséget. A cár kénytelen volt őt magán audiencián fogadni és amikor megismerte, olyan szimpatikus lett neki a zsidó ezredes, hogy a Szent Anna-rend nagykeresztjével tüntette ki. Nemsokára ezután Schweizert Kassára helyezték át dandárparancsnoki minőségben. Budapesti szolgálata ideje alatt számos jótékony intézet élére került és a Chevra Kadisa is választmányi tagjai közé iktatta. A generális még sokan ismerték a Dohány-uccai zsidó templomból, ahol minden szombaton délelőtt megjelent a muszáfnál és nagy megiszteltetésnek vette, ha a Tora elé hívták.

Karl Schwarcz tábormok, aki Brünnen meghalt, szintén ilyen jellemes katona és jellemes zsidó volt. Őt sem lehetett rábírnai a zsidó vallás elhagyására és Brünnen minden komolyabb zsidó alakulatban szívesen részt vett. Ő azonban nem annyira a vallás, mint a zsidó kulturális mozgalmakat támogatta.

Mérgezett kolbászok Arad uccáin.

A főorvosi hivatal nem adott utastást az ebek irtására. — Titokzatos kezek szórják el a mérgezett husokat. — Van-e akadálya a preventív oltásnak?

(Arad, január 16.) Az Aradi Közlöny mai számában beszámolt arról, hogy tegnap este nyolc óra tájban a kóbor kutyák kipusztítására mérgezett kolbászokat szórta el Arad főuccáján. Az igyben ma meglepetést keltő fordulat történt, a mennyiben Cucu Vazul dr. városi főorvos értefelve a dolgról, a következőket jelentette ki:

— A legnagyobb meglepetéssel értesültem a mérgezett kolbászok elszórásáról, amennyiben semmiféle ilyen rendeletet nem adtam ki. Az őszi hónapok óta nem történt kutyairtás, melyre télen nincsen is szükség. Amikor pedig irtunk, azt mérgezett nyershussal tesszük, amelyet éjszaka helyezünk ki és kora hajnalban, mielőtt a forgalom megindul, összeszedünk. Este 8 órakor azonban egy esetben sem tettük. Ma délelőtt külön érdeklődtem az állatorvosi hivatalban is, honnan azt a választ kaptam, hogy semmiféle kutyairtásra utastást nem adtak.

A főorvos nyilatkozata után most már egészen rejtélyes lett az ügy. Mert több szemtanú megerősítette tegnapi informátorunk adatait. Most már két eset lehetséges. Az egyik az, hogy a főorvosi hivatal alkalmazottai önállósították magukat és most külön rendelet nélkül is folytatják

a nyár folyamán megszokott tevékenységüket. A másik eset még furcsább lenne: az, hogy a főorvosi hivatal példáján okulva „privát kolbászszórók” jelentkeznek, akik magánszorgalomból próbálják irtani a belváros területén a kutyákat. Akármelyik verzió is áll fenn, a város illetékes hatóságainak mindenképen meg kell tenni a szükséges intézkedéseket.

És most újra vissza kell térnünk a város kutyairtási módszerére. Ismételnünk kell, hogy a nyugati városokban preventív oltásokat alkalmaznak — nagyszerű sikerrel — a kutyákon. Ezen módszerre vonatkozólag a főorvosi hivatal azt a kifogást emelte, hogy a preventív oltást csak olyan városokban lehet alkalmazni, ahol a szérumot gyártják, mert állandóan friss oltóanyag van szükség. Az említett akadályt igen könnyen lehet küzdeni. A mostani közlekedési viszonyok mellett könnyen elérhető, hogy naponta friss oltóanyag érkezzon Aradra. Mindennap annyi kutyát oltanak be, amennyi oltóanyag rendelkezésre áll és rövid idő alatt végigolthatják az összes kutyákat Aradon. Sokkal modernebb, szebb és főként kevésbé veszélyes módszer ez, mintha mérgezett husokkal szórják tele a város uccáit.

Az aradmegyei liberális párt benyújtotta választási listáját.

Az átvizsgálási aktus ma délelőtt zajlott le a törvényszéken. — A 36 jelölt közül 8 kisebbségi (3 magyar, 5 német). A lista a második számot kapta.

(Arad, január 16.) Ma délelőtt megjelent az aradmegyei liberális-párt vezetősége dr. Marcus Mihály bankvezérigazgató, pártelnök vezetésével Hargot törvényszéki főelnökkel és benyújtotta a vármegyei választásokra a liberális-párt listáját. A liberális-párt elnöksége ma délelőtt a párt klubhelyiségében értekezletet tartott, amelyen dr. Marcus elnök előterjesztette azt a listát, amit a választásra összeállítottak. Az elnökség egyhangulag tudomásul vette az elnök előterjesztését és magáévá tette az általa ajánlott listát. A liberális-párti listán 36 jelölt közül 8 kisebbségi és pedig 3 magyar és 5 német szerepel. A gyűlés után Marcus Mihály dr. elnök vezetésével az elnökség a törvényszékre men: és felkereste Hargot törvényszéki főelnököt. Ebből az alkalomból 126 ajánló jelent meg a törvényszéken, közöttük mintegy negyvenen voltak Kísszentmihályról, de igen sokan jöttek be Nagyiratosról, Varjasról és a többi aradmegyei községekből. A liberális-párti jelöltek névsora a következő:

1. Dr. Marcus Mihály bankvezérigazgató, pártelnök. 2. Dr. Ursu Ion ügyvéd, volt képviselő. 3. Pascu Ferdinand gazdálkodó Szemlak. 4. Mat Gheorghe gazdálkodó Siria. 5. Schiller József gazdálkodó Szentanna (német). 6. Popoviciu Stefan ügyvéd Kisjenő. 7. Suciu Valér ügyvéd Radna. 8. Bodea Cornel plébános Dezna. 9. Musca Petru gazdálkodó Komlós. 10. Szvercsák István gazdálkodó Varjas (magyar). 11. Berar Petru gazdálkodó Sikula. 12. Ruza Vasilie gazdálkodó Simánd. 13. Ghiurgiu Gheorghe gazdálkodó Radna. 14. Horvát István gazdálkodó Nagylak (magyar). 15. Papp Aurel plébános Socodor. 16. Buturca Gheorghe gazdálkodó Mácsa. 17. Peia Roman gazdálkodó Sebis. 18. Dragan Dimitrie gazdálkodó Nagylak. 19. Vormittag Adám gazdálkodó Glogovat (német). 20. Costea Simion gazdálkodó Sajtény. 21. Novac Axentie gazdálkodó Pécska. 22. Vesperian Popa gazdálkodó Soborjin. 23. Dr. Codreanu Ion Kisjenő. 24. Patin Gheorghe gazdálkodó. 25. Suba György gazdálkodó Ternova (magyar). 26. Reif Johann újanát (német). 27. Codran Dimitrie gazdálkodó. 28. Stoian Ioan Lungu gazdálkodó Paulis. 29. Ardelean Ion gazdálkodó Bokszeg. 30. Koll Péter gazdálkodó Halmágy (német). 31. Oprea Ion gazdálkodó Bontesti. 32. Bauer József gazdálkodó Engelsbrunn (német). 33. Bac Todor gazdálkodó Taut. 35. Costa Gligore gazdálkodó Zaránd. 26. Vulpe József pártvezető.

Hargot főelnök átvizsgálta a listát, valamint az ajánlók iratait és miután mindent a legnagyobb rendben talált, a listát elfogadta és ellátta a megfelelő záradékkal. A liberális lista a második számot kapta és jelvénye a régi: egy függőleges vonal.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma délután beszélgetést folytatott dr. Ursu Ion volt képviselővel, a liberális-párt alelnökével, aki a következőket jelentette ki:

— A liberális-párt a lezteljesebb reménnyel néz a választások elé. A jövő héten kezdetét veszi a választási propaganda. Szombaton délután az elnökség gyűlést tart és ezen fogjuk megvitatni az egész kampány alatti magatartásunkat.

Bezárult a Népszövetség jubiláris ülészaka.

A záróülést a tiz éves fennállás ünneplésére szentelték. — Köszönet Stresemann elparentálásáért.

Genfből jelentik: A népszövetség mostani ülészakaának záróülését a népszövetség tiz éves fennállásának megünneplésére szentelték. Zalesky elnök méltatta a népszövetség eddigi tevékenységét és rámutatott arra, hogy eltekintve az egyes különleges és vitéz kérésektől, a szövetség befolyása mindenütt

érvényre jutott. Zalesky ezután felolvasta Müller Hermann német kancellár táviratát, a ki köszönetét fejezte ki a népszövetségnek a Stresemann felett tartott megemlékezés miatt.

Felszedték a sineket a vonat előtt.

Merénylet a csernovitzi vasutvonalon. — A mozdonyvezető az utolsó pillanatban vette észre a veszedelmet.

Bucurestiből jelentik: A csernovitzi vasutvonalon Sofia állomás közelében egy személyvonat ellen merényletet követtek el. A vonatvezető észrevette, hogy egy nagyobb vonalon a sinek megvannak rongálva. Szerencsére kel-

ő időben fékezte le a mozdonyt és így kiskilás nem történt. Pár óra hosszú tartott, amíg a vonalat helyreállították. Szigorú vizsgálat indult meg, valószínűnek tartják, hogy a merényletet kommunisták kísérelték meg.

A bucuresti-i rendőrbíró hét menyasszonya.

A fővárosi lapok Landrunak nevezik Profiriu volt Rendőrtiszt, aki vasuti rablókkal csmborál.

Ujabb támadások a fővárosi rendőrség ellen.

Bucurestiből jelentik: Az ellenzéki lapok sorozatos cikkeket írnak a bucuresti-i rendőrbíró vezetéséről, Profiriu volt főügyésznek viselt dolgairól, aki ellen merénylet megirtuk — letartóztatási parancs érkezett egy országban levő ügyészségtől. Ezzel kapcsolatosan az ellenzék lapjai hevesen támadják a kormányt, amely ilyen embereket inkadrált a bucuresti-i rendőrség élére.

A Cuvantul mai számában újabb leleplezéseket közöl az ügyre vonatkozólag. Eszerint Profiriu ellen nem egy, hanem hét elővezetési parancs van.

Landrunak nevezi a rendőrbíró vezetését és azt mondja, hogy hét menyasszonya volt, mindegyiktől felvette a hozományt és most mind a heten fejlejtették az ügyészségnél.

Más rendőrtiszteket is támad — névtelenül — a Cuvantul. Az egyikről megállapítja, hogy egy vasuti rablóbandával állott összeköttetésben, míg egy másiktól azt írja, hogy razzitát rendezett a kávéházakban és a szerencsésjátékoknál leiglant pénzeket megtartotta. Egyesek úgy kezelik hivatalukat — írja végül a Cuvantul — mint a bérbe vett birtokokat.

Mikelaka rendőri kerületet kap.

(Arad, január 16.) Ma délelőtt megjelent Luta Cornel dr. interimár-bizottsági elnök-nél Crisan János, a mikelakai előljárság vezetője és jelentést tett arról, hogy a jelenlegi mikelakai csendőrség nem képes megfelelő módon fenntartani a közbiztonságot. Utalt arra, hogy az elmúlt éjszaka is véres verekedések voltak Mikelakán, amelyeknek folyamán súlyosan megverték egy aradi autobuszvállalkozó soffőrt. Arra kérte az elnököt, intervencionáljon Moga Romul dr. rendőrprefektusnál, hogy Mikelakán rendőrkerületet állítsanak fel.

Az elnök kijelentette, hogy mindent el fog követni a közbiztonság emelése érdekében és utastást adott a mikelakai előljárságnak, hogy keresse fel Moga dr. rendőrprefektust és kérdezze meg, milyen módon lehetne Mikelakán rendőrkerületet létesíteni. A város a maga részéről mindenben támogatni fogja az akciót és amennyiben anyagi áldozatokról szó van, azt is elintézi. A hatósági akció nyomán valószínűleg hamarosan felállítják az új rendőrkerületet és Mikelaka közbiztonságát megfelelő módon biztosítják. A város akciója a lakosság körében általános örömet keltett.

A közönség köréből Figyelmeztető táblákat az autobuszsoffőrök mellé!

Kaptuk a következő sorokat: „Tiszelt Szerkesztőség! A legutóbbi időben nagy divattá vált a városi autobuszokon a soffőrökkel való beszélgetés. Ezt a menetközben való társalgást különösen a városi üzemek munkásai üzik nagy szeretettel, akik mindig a soffőr mellé telepednek, de akadnak utasok is, akik nem tudni, mi okból, mindenáron szórakoztatni akarják az autobusz-soffőrt, aki pedig állandóan egy csomó ember életét és testi épségét tartja kezében. A múlt hétfőn egy ilyen társalgás miatt csaknem végzetes szerencsétlenség történt. Ajánlatos volna, ha a város a soffőr helye fölé jól látható táblát függesztene ki, amely, mint az más városokban is megvan, kategórikusan eltiltja a beszélgetést a soffőrökkel. Jó volna, ha a szöveg szankciót is tartalmazna és így hangzana: „Menetközben a kocsivezetővel beszélgetni szigorú büntetés terhe mellett tilos”. Egy évtizedes előfizető.

Hogyan utaznak az uralkodók.

A walesi herceg egyik sportja: a mozdonyvezetés. — Az olasz király híres különvonata.
II. Vilmos, a türelmetlen utas.

(Róma, január 16.) Most, hogy az olasz főváros egyébbel sem foglalkozott, mint a trón örökös esküvőjének fényes és változatos külsőségeivel, az olasz lapok a belga királyi család római utazása kapcsán megtárgyalják azt a kérdést is: hogyan utaznak az uralkodók? Még pedig olyankor, amikor nem a teljes szabadságot biztosító gépkocsin utaznak, hanem amikor alá kell vetniük magukat a gőzmozdony nem épen kényelmetlen, de mégis respektálandó parancsainak. A Corriere della Sera kis történelmi visszapillantásában megemlíti, hogy a nagy Napoleont azzal vádolta meg az utókor, hogy nem volt barátja a vasut találmányának, amelyet egyenesen ördögi kieszelésnek minősített. Ez azonban kétségtelenül rosszakarú koholmány, mert Napoleon 1821-ben halt meg és Angolországban csak 1825-ben kezdődött meg a vasuti közlekedés rendszeres szervezése és Stephenson csak 1829-ben találta fel azt a típusú mozdonyt, amely ma is használatos. Viktória angol királynő, akinek uralma alatt az angol vasuti közlekedés a legnagyobb mértékben kifejlődött, csak 1848-ban mondta rászánni magát, hogy vonatra szálljon. Viszont a mostani walesi herceg, az angol trón népszerű várományosa, többek közt kedves sportjaként üli a — mozdonyvezetést. Csak nemrégiben is fényképek tömege jelent meg az angol lapokban a walesi hercegről, amint Anglia leendő királya és az Indiák leendő császára, egy új típusú hatalmas mozdonyt vezet mosolygó arccal és közönséges munkásruhában.

Az uralkodók vonatai.

Mielőtt a gépkocsi találmányát annyira tökéletesítették, hogy méltónak találták fejedelmi utasok hordozására, minden uralkodónak megvolt a maga különvonata. Köztudomású, hogy ma is az olasz királynak van a legkifinomultabb különvonata egész Európában. Már pedig ez nagy szó, mert hiszen az uralkodók különvonatainak a technikai tökéletességük mellett még művésziességnek is kell lenniük és emellett olyan kényelmeknek, hogy aki bennük utazik, észre se vegye, hogy utazik. Amellett pedig az uralkodók szeretnek a lehető leggyorsabban utazni. A Corriere szerint az olasz király vonata minden tekintetben kitűnő, ami nagy mértékben teljesítményre vall, hiszen ha nagyon megreven vannak megszerkesztve az ilyen vonatok, akkor ráznak, ha nagyon ruganyosak, akkor meg nagyon tulságosan himbáznak.

Az olasz király vonatának kocsijai husz méter hosszúak, az ütközőket és kapcsolókat nem számítva, amelyek persze szintén külön gondnal vannak megkonstruálva. Egy-egy kocsi akkora, mint egy kényelmes, modern szoba. Az olasz király egy-egy vasuti kocsijában kis előszoba is van, amellett szalon, hálószoba, toalett-fülke, továbbá 2—3 kabin a szárnysegédek és egyéb kísérők számára. Az étkezőkocsiban hét méter hosszú asztal van, amely körül husz személy kényelmesen elfér.

Jyorsaság és pontosság.

Az uralkodók természetesen szeretnek nemcsak kényelmesen, hanem a lehető legbiztonságosabban is utazni, ami egyébként általános emberi vonás. A biztonság kérdését tudvalevően úgy oldják meg, hogy a külön menetrend szerint haladó uralkodói vonat előtt ugynevezett staféta-mozdony fut, gondosan kikapcsolva a pályát. A staféta-mozdony és az uralkodói vonat között természetesen nem közlekedhet semmiféle más vonat.

Egy ízben érvényesíteni próbálták azt az elvet, hogy mennél lassabban halad a vonat, annál biztonságosabb az utazás — de az elv rövidesen megbukott azon a tényen, hogy a fejedelmi személyek jobban szeretik a gyorsaságot. Az uralkodói vonatoknak természetesen abszolút pontosan kell a menetrend szerint futniuk és így fchervonatok olyankor nem akadékoskodhatnak a pályán, amellett pedig a vonat elé két mozdonyt fognak egy helyett.

Egykoru feljegyzések szerint I. Ferenc ná-

polyi király — az „utolsó Bourbon” — a lassu utazást kedvelte. A gyorsvonatokról azt mondta, hogy tulságosan szaladtak. Ezen a véleményen volt annak idején a perzsa sah is, aki évekkel ezelőtt Olaszországban utazván, nem engedélyezett óránként 35 kilométernél nagyobb sebességet és mindenáron csak olyan vonatokon akart utazni, amelyekon nincs alagút. Ezt az utóbbi kívánságát persze Olaszországban lehetetlen volt teljesíteni. Vilmos német császár, aki gyakran utazott Olaszországban, arról volt nevezetes, hogy mihielyt az állomásra érkezett, azonnal utazni akart. Emiatt eleget rémülődtek aztán a vasutasok, köztudomású lévén, hogy a vonatok késhetnek ugyan, de korábban nem érkehetnek.

Lázadás egy stettini nevelőintézetben.

A növendékek összetörték az iskola butorzatát. — Rendőrség állította helyre a rendet.

Stettinből jelentik: Az egyik itteni nevelőintézetben a növendékek fellázadtak. A fiatalok zöndülők beverték az ablakokat, összetörték a butorokt és azután azokat kihajgálták az ablakon. A nevelőintézet vezetősége

vízugarakkal igyekezett lecsillapítani a felzgatott gyermekeket. Végül is a neustettini rendőrséghez fordultak segítségért, amely helyreállította a rendet. Hogy mi okozta a lázadást, azt az igazgatóság nem árulta el.

Irodalom és művészet

Huzd rá cigány!...

Farkas Imre operett-bemutató az aradi színházban.

Szöveg: Jelen. Muzsika: Jelen. Kiállítás és előadás: Jelen. Farkas Imre meg lehet elégedve a kritikával. A kritika meg van elégedve Farkas Imrével. A kritika dolga könnyű, mert a közönség támogatja elégedettségében. Röviden: a közönség szives fogadtatásában a „Huzd rá cigány!” nagyon tetszett Aradon. Ennyit előjáróban az operetről.

Farkas Imre he nagyon is rajta tartja kezét a közönség tetszésének ütőerén. Példa rá: a Nótáskapitány, a Gyurkovits-fiúk, csak ugy hamarában ez a kettő, s most ez lesz a harmadik. A „Huzd rá cigány!”, amelyről közelebbit a „Királyné rózsája” című Farkas-operett siker feljegyzései között kell keresni. A „Huzd rá cigány!” ugyanis a „Királyné rózsája” utódja, helyesebben jogutódja. Mert joga van ennek az átdolgozásnak is ahoz a sikerhez, amelyet a „Királyné rózsája” a budapesti Király-színházban aratott.

Dalosszivil, nótáslelkű ember Farkas Imre, aki finom lírájának, bensőséges érzéseinek romantikába hajló lágyságát önti végig az operettje szövegén és muzsikájában mezei csokorba szedi a róma édes-bús magyar nótáit, kristályvázába a walzeros, csipkés reminiscenciás bécsi dallamokat.

Alföldi kuria, Burgpompa Schönbrunnban, krinolin, meg diszmagyar, árvalányhaj, udvari fehér paróka, rezesbanda és cigánymuzsika. Sok cigánymuzsika, hogy csordultig teljen a szíviünk feltüremelő, édesen fájó érzésekkel. Ebben utólérhetően Farkas Imre, ahogy a vonót ő kezeli a szívek hurjain.

Ez a csupahangulat operett nagyszerű előadásra hangolta az aradi egyfűttest. Öszinte és igaz kijelentés: ez az operett a szezon legmegbízhatóbb sikerü darabja. Minden számnak kijutott az ismétlés, ünneplés. Viola Margit finom mintázású bárónője törékenyen asszonyi, hódító, játékában meggyőző varázsu, a pezsgő élet szökkent a színpadra, valahányszor Kertész Mancsi eleven Kathóje jelent meg, a szerelemboronáló Fenséges Asszony figurájában Fekete Irén méltóságtejes, de mégis közvetlen.

Balázs Nemere bárója dőlceg, férfias, kitűnő rajza a szerelemre rátarti magyar nemesnek, ifj. Szendrey a százsázalékos humor robbantotta szét állandóan, ez az igazi, hamisítatlan operett-derli, Jeney elegáns asszonyhódító, Győzőnek bohókás az udvari biztos és Kassaynak szeretetreméltó az erdészalakítása.

Gömör rendezése mentes minden hibá-

Vil'anylámpák, gramofonok, rádiók és kerékpárok legolcsóbban

Schwartz Árpád-nál

Str. Brancovici I. (Farkas pálinkaüzlettel szemben.)

Egy zavaró kérdés.

Az olasz királyról szólván, megjegyzi a Corriere, hogy mindig pontos az utazásainál. Ha van egy-két ráérő perce, szeret érdeklődni a kísérőnél vagy a vasuti személyzetnél különféle praktikus kérdések iránt.

A háboru alatt egy ízben hirtelen azzal fordult egyik állomásom egy kísérőjéhez:

— Hány löerejl lehet ez a mozdony?

— Nyolcvan, felség — dadogta a meglepett kísérő.

— Lehetsélen — felelte a király — hiszen az én gépkocsimé több.

Kiderült aztán, hogy a derék férfi zavarában mindössze ezer löerejl tévedett.

tól, Kövrynak egy diszlete különösen dekoratív, Gellért dirigensi pálcája biztos. Sok taps, kihívás és melegen hullámzó premierhangulat jelezte, hogy a Huzd rá cigány belemuzsikálta magát a közönség szíve-szeretébe. (espe.)

* A színház heti műsora. Péntek B. bérletben: Huzd rá cigány (Hercegné rózsája) Farkas Imre operettújonsága, itt először. Szombaton délután 4 órakor: A bor (Gárdonyi népszínműve egészen mérsékelt helyárrakkal.) Este: Az orosz „Kék madár” társulat vendégjátéka. Vasárnap délután 4 órakor: Huzd rá cigány; este: román előadás.

* Az aradi színház iroda közleménye. Ma este az óriási sikert aratott Huzd rá cigány meg az aradi színház műsorán. Farkas Imre magyaros hangulatu operettje megtalálta az utat a közönség tetszéséhez. Viola Margit, Kertész Mancsi, Fekete Irén, Balázs, ifj. Szendrey, Győző, Jeney, Kassay a főszereplői. Vasárnap délután is ez a műsordarab. — Szombaton délután A bor egészen mérsékelt helyárrakkal kerül színpadra az aradi színházban. Gárdonyi Géza örökbecsi népszínműve felejthetetlen. Elsőrendű szereposztás garantálja a nagyszerű munka preciz tolmácsolását.

Londonban eladták Krausz Simon gobelinjeit.

A bukott bankár ismét megkezdte tőzsdéi tevékenységét.

Budapestről jelentik: Krausz Simon néhány héttel ezelőtt Zürichben, majd Berlinben tárgyalt napokon keresztül ottani, továbbá angol és amerikai pénzemberekkel. Ezekkel a tárgyalásokka, függ össze az is, hogy

Krausz Simon ismét meg akarja kezdeni tevékenységét a budapesti tőzsdén.

Értésülésünk szerint a mai igen alacsony részvényárfolyamok mellett Krausznak és külföldi üzletbarátainak az a terve, hogy nem egyes vállalatok részvénypakettjeinek felvásárlására létesítsenek Investment Trustot, hanem megfelelő tőkével jömenő, kellően megalapozott vállalatok részvénymajoritását szerzik meg. Ezeket az akciokat már rövidesen meg akarják indítani és a központ Krausz, Simon Nádor-ucca 21. szám alatti irodája lenne.

Mint ismeretes, Krausz visszaköltözött a stefániauti villába, amely ma is az ő nevéen áll és egy nagyobb összegű kölcsön van bekebelezve az ingatlanra. Az elmúlt napokban sikerült Londonban értékesíteni azokat a gobelineket, amelyekre Budapest, a Kinizsi-uccai Árverési Csarnokban megtartott aukción, nem akadt vevő. A gobelinnek magasabb áron keltek el, mint amennyi a budapesti kiállítási árak volt.

Ujabb letartóztatás Vas Anna kémkedési ügyében

Az aradi ügyészség ma letartóztatta Czigány Tódor aradi mechanikust, akit azzal gyanúsítanak, hogy kurirszolgálatot teljesített.

Czigány bevallotta, hogy vitt levelet Battonyára.

(Arad, január 16.) A K.-Vas Anna és Harangozó Mihály-féle kémkedési ügy ma újabb szenzációs fordulathoz jutott el, amelynek eredményeképpen újabb letartóztatás történt. Az államvédelmi hivatal bizalmas uton arról értesült, hogy Czigány Tódor 36 éves aradi mechanikus is összeköttetésben állott a kémkedésért letartóztatott aradi uriaszonnal. Ennek alapján megindult a vizsgálat és több terhelő bizonyíték merült fel Czigány ellen. A vizsgálat adatai szerint

Czigány Tódor volt az, aki az összeköttetést fenntartotta K.-Vas Anna és battonyai megbízója között.

Kurirszolgálatot teljesített és ő vitte át Magyarországra a K.-Vas Anna által elkészített jelentéseket.

Amikor a rendőrség államvédelmi osztálya ezeknek a bizonyítékoknak birtokába jutott, detektívek jelentek meg Czigány, Strada

Ghelu 23. szám alatti lakásán és a mechanikust előállították a rendőrségen. Kihallgatása után átkísítették az ügyészségre, ahol Mandru főügyész hallgatta ki és javasolta Czigány letartóztatását.

Ludosan vizsgálóbíró, aki a kémkedési ügyben a vizsgálatot vezeti, részletesen kihallgatta Czigányt, aki tagadta, hogy bármilyen része lett volna a kémkedési ügyben és azt hangoztatta, hogy semmi néven nevezendő összeköttetésben nem állott K.-Vas Annával. Később azonban bevallotta, hogy vitt át néhány levelet Battonyára, de azok tartalmáról nem volt tudomása. A felmerült terhelő bizonyítékok alapján Ludosan vizsgálóbíró Czigány ellen is elrendelte az előzetes vizsgálati fogságot. Czigányt, akit az ügyészségi fogház külön cellájában helyeztek el, bűnrészességgel vádolják.

Perek lavinája a Gutenberg-könyvkiadó cég ellen.

A konkurencia nem bírja a kiadóvállalat amerikai stílusát követni. — Ezer munkatársa van a Gutenberg-lexikon készülő magyar kiadásának.

Budapestről jelentik: A Gutenberg Könyvkiadóvállalat, amelynek mint ismeretes, Romániában is van exozitúrája, még pedig éppen Aradon, évek óta nagy harcot vív a különböző országok könyvkiadóvállalataival.

A Christensen és Társa Könyvkiadóvállalat, mintegy 25 évvel ezelőtt alakult Koppenhágában. Jelenleg kilenc államban tart fenn könyvkiadóvállalatot a Christensen-cég. Többek között Prágában, Krakkóban, Amsterdamban is vannak vállalatai.

Az elmúlt napokban a Gutenberg Könyvkiadóvállalat ismét egészoldalas hirdetéseket jelentetett meg és ezekben bejelenti, hogy legközelebb megindul a Gutenberg nagy lexikon, amelyet füzetekként ingyen kapnak a megrendelők. Ezzel újabb fejezethez érkezett az a háborúság, ami mintegy három esztendője dúl a Gutenberg könyvkiadóvállalat és a magyar könyvkiadók között.

A különböző kisebb könyvkiadók nem bírák a Gutenberg-cég amerikai stílusú munkája révén keletkezett konkurenciát és mindent elkövetnek, hogy a Gutenberg-cég működését megakadályozzák. A cég ingyenkönyvet ígérő hirdetéseiről azt állították, hogy azok kimerítik a tisztességtelen verseny kritériumát. A perek légiója indult meg a Gutenberg-cég ellen, mindenütt, de a német bíróságok nem tiltották be ezt a hirdetési módszert.

Magyarországon először a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara zsürije foglalkozott az ingyenkönyv-hirdetések ügyével és kimondta, hogy

a Gutenberg-cég nem ütközik a tisztességtelen verseny paragrafusaihoz.

Rövidesen a Kuria fog ítéletet hirdetni végső fokon ebben a régióta húzódó perben, amelynek kimenetele elé természetesen a szakkörök legnagyobb érdeklődéssel tekintenek, annyival inkább, mert ha a Gutenberg-cég lesz a pereszes, úgy a kártérítési perek egész légiója fog megindulni ellene. A Gutenberg-cég azonban azt állítja, hogy a tisztességtelen versenyről szóló törvény alapján indított peren kívül a büntető feljelentések egész sorát tették a magyar könyvkiadók, sőt azok egyelőre is a Christensen-cég és annak magyarországi exponense, a német Blühme Vilmos igazgató ellen.

Viszont

a Christensen-cég is indított pert a Révai Testvérek ellen

és pedig azért, mert a Christensen-cég sok-sok ezer márkáért megvásárolta a Meyer

Lexikon anyagát és fordítási jogát négy nyelvre. Állítólag ezt az anyagot használták fel a Révai Lexikkal. A bíróságtól a Révai Lexikon zár alá vételét, illetőleg lefoglalását kérték, amelyet azonban nem rendelték el és így most a polgári per fogja eldönteni, vajjon helytálló-e a Christensen-cég vádjai.

A most meginduló lexikonakciónak különben ötmilliót szán a Gutenberg-cég, illetve Christensen és Társa. Legalább két éven keresztül akarják hirdetni a lexikont, amely, állításuk szerint

nagyobb és modernebb lesz, mint az eddigi magyarnyelvű lexikonok.

A műhöz körülbelül 1000 tagu külön szerkesztőséget kívánnak szerződtetni, amely azonban csak a speciálisan magyar dolgokat fogja készíteni. Arról, hogy a Gutenberg Lexikon egy-egy kötete hány füzetből fog állani és a kötött példányok mibe fognak kerülni, a konkurencia miatt egyelőre nem hajlandó nyilatkozni a vállalat.

A Viitorul keblére öleli Szabó Dezsőt.

„Mille Gheorghe hazatér fájához.” — A „demokrácia bajnoka” elérte célját.

Bucurestiből jelentik: A bucurestii lapok nagy cikkeiben foglalkoznak Szabó Dezső, az ismert magyar író ama ismeretes szándékával, hogy megtagadja magyar nemzetiségét és Gheorghe Mille név alatt Bucurestibe költözik, ahol román nyelven fog írni. Szabó Dezső elhatározásával kapcsolatosan érdekes cikket ír a Viitorul legutóbbi számában.

A lap közli Szabó Dezső ismeretes nyilatkozatát, majd hozzáfűzi a maga kommentárjait. Felteszi a kérdést, mi indította az ismert író erre az elhatározásra. Állásfoglalás, tüntetés a magyar nemzet ellen, amely közönyösséggel telve, éhezni engedte a demokrácia eme ismert harcosát? Állásfoglalás a Horthy-féle autokrácia és a hitbizományok urai ellen?

„Akármilyen intranzingens humanistának és demokratikus politikusnak ismerjük az író, — mondja a lap — a jelenlegi brüksz változás rejtelvét nem tulajdoníthatjuk ennek.

Ha Szabó Dezső származását nezzük, megállapíthatjuk, hogy román vér folyik ereiben és anyai származása a román faj és kultura szent parancsát diktálta neki.

Nem kivétel ez az eset, amely logikus következménye az elidegenített testvérek visszahozásának folyamatának, amely visszaveszi magassabb kulturának azon férfiai, akik a magyar kultura által terrorizált Erdélybe olvadtak bele. Szabó Dezső. a nagy romantikus nem vál-

Terjed Aradon a tuberkulózis.

Aradváros egészségügyi kimutatása az 1929. évről. — Több haláleset volt, mint születés.

(Arad, január 16.) Az aradi városi főorvosi hivatal ma elkészítette Arad elmúlt évi egészségügyi statisztikáját, amely igen szomorú képet mutat. Egyéb adataitól eltekintve, egy szám vonja azonnal magára a figyelmet. A statisztika ugyanis megállapítja, hogy 1929-ben Aradon a halálesetek 33 százaléka tuberkulózis következtében állottak elő, a múlt évi 28.5 százalékkal szemben. Miután a múlt évben is lényegesen nagyobb volt a tuberkulotikusok száma, mint az előző évben, a főorvosi hivatal azt a szomorú konkluziót vonta le, hogy Aradon évről-évre szaporodik a tuberkulózis következtében meghalt emberek száma. A hatóságok már hónapok óta erőteljes küzdelmet folytatnak a rettenetes kór ellen, azonban ugylátszik, hogy a hatósági akció nem tud a nyomorral megbirkózni.

Arad 1929. évi egészségügyi statisztikájának főbb adatai egyékként a következők: Az elmúlt évben élve született 1010 gyermek, az 1929. évi 1086-al szemben. Halva 50 született csupán a múltévi 135-el szemben. Az első életévben 219-en haltak meg, míg 1928-ban csak 173-an. Az összes halálozások száma 1191, a múlt évi 1248-al szemben. A gyermekhalandóság százalékos arányban kifejezve 21.6 százalék. Tuberkulózisban meghalt 231, az 1928. évi 200-al szemben. Százalékos arányban kifejezve az idén az összes halálozások 33 százaléka a tuberkulotikus, a múlt évi 28.5 százalékkal szemben.

KERPEL 100,000 kötetes kölcsönkönyvtára.

Havi díj 80 vagy 40 Lej, esetleg kötetenként 3 vagy 4 Lej. A könyvek nagyrészt újak és tiszták.

toztatja meg sem hazáját, sem fáját, tisztán és egyszerűen hazatér az idegen járomban töltött rabszolgaság után”.

A Viitorul igen élesen, sok helyen durván támadja a magyarokat és a magyar nyelvet, valamint D'Annunziót, a híres olasz költőt, aki védelmébe vette a magyar fajt. Mongoloknak titulálja a magyarokat és a magyar nyelvről azt írja, hogy mentes minden harmóniától, egészen a vadságig. Szabó Dezső tehát elérte a célját: a Viitorul örömmel avatja románá a „demokrácia eme bajnokát”, aki ime beszámíthatatlanságának újabb, lényes tanujelét adta. Nem hisszük, hogy az erdélyi románság, amely jobban ismeri Szabó Dezsőt a Viitorulnál, szintén ily viharos örömmel ölelné keblére az elsődort Coriolanust.

— Lepecsételték az Averescu-párt központi helyiségeit. Bucurestiből jelentik: A fővárosban ma bezárták az Averescu-párt központi helyiségeit. A párt helyiségek bezárása és lepecsételése nagy szenzációt keltet. Trancu Iasi volt miniszter tiltakozott az intézkedés ellen és kijelentette, hogy politikai manőverről van szó. A belügyminiszteramtól szerzett információk szerint, a párt helyiségeket csupán azért zárták be, mert azokban hazárdjátékok folytak.

H I R E K.

A városi nyugdíjasok megkapják a tizenöt százalékos pótlékot.

A belügyminiszter teljes egészében jóváhagyta Aradváros költségvetését.

(Arad, január 16.) Tegnap hazaérkezett Berzovan János városi pénzügyi szolgálati főnök, aki a város 1929. évi költségvetését hozta magával. A belügyminisztérium sorban átvizsgálta a költségvetés egyes tételeit, valamint a beadott tizenöt felebbezést, többek között a városi tisztviselők felebbezését is és valamennyit elutasította.

A költségvetést teljesen jóváhagyta, csupán egy módosítást ajánlott végrehajtani. A módosítás a városi nyugdíjasok javára történne. Mint ismeretes, a város vezetősége kihagyta költségvetéséből a nyugdíjak 15 százalékos emelését, azzal az indoklással, hogy nem áll rendelkezésére megfelelő alap. A belügyminisztérium most azt ajánlja a városnak, hogy

adja meg a tizenöt százalékos, miután igen könnyen lehet megfelelő alapot létesíteni.

A javaslat ügyében a városi interimár bizottság fog dönteni, miután a minisztérium nem utasíthatja erre az autonóm várost, csupán megfelelő javaslatot tehet.

Valószínűleg az interimár bizottság meg fogja adni a tizenöt százalékos pótlékot, amely mindössze 200.000 lejt tesz ki és amely a város szolgálatában éveket eltöltött nyugdíjasok sulyos helyzetét némileg megjavítja.

— Maniu fontos kijelentésekre készült Clujon. Bucurestiből jelentik: A Curenul szerint Maniu Gyula miniszterelnök a nemzeti-parasztpárt vasárnapi clujli százszázalékos bizottsági ülésén fontos kijelentéseket fog tenni. Valószínűleg lefektetik a gyűlésre Madgearu pénzügyminiszter is.

— Bratianu Vintila kedvezőtlen választ kapott a memorandumára. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila január 18-ára, szombatra összehívta a liberális párt végrehajtó bizottságát, hogy a régenstanácsnak átnyújtott memorandumja eredményéről referáljon. A kormányhoz közelálló lapok szerint a válasz a liberális pártra nézve rendkívül kedvezőtlen.

— Egész Európában enyhe az időjárás. Budapestről jelentik: Az időjárás egész Európában szokatlanul enyhe. Csaknem mindenütt fagypontra felül a hőmérséklet, csupán Oroszországban van téli hideg. Budapesten a mai napon plusz egyet mutatott a hőmérő. A magyar vidéki városokban azonban még ennél is sokkal enyhébb volt a hőmérséklet.

— Inkadrált aradi agrártanácsos. Bucurestiből jelentik: Ma véglegesen inkadrálták állásában Perian Lázár aradi agrártanácsost, aki már évek óta működik az aradi agrárhivatalnál és aki működésével felettes hatóságai teljes megelégedését vivta ki.

ORTNER cipőszatonya és orihopod
cipészete Aradon
y. Salacz-uca 5. sz. alatt.

— Peter Julian lett a bánáti tartomány vezérfelügyelője. Bucurestiből jelentik: Ma kinevezték a kormányzóságok mellé kirendelt tartományi vezérfelügyelőket. Erdélybe Starrac Victor Hugó, Iasi-ba Tomescu, Chisinauba Crudu, Crajovába Florescu, Csernovitzba Staicovici, a Bánátba dr. Peter Julian nyertek kinevezést. Peter Julian névét jól ismeri Aradváros közönsége, mert a vezérfelügyelő már több ízben folytatott vizsgálatot az aradi városi házban és prefekturán. Így tehát kitűnően ismeri Arad megye adminisztrációját és ezt a körülményt bizonyára fel fogja használni új állásában is.

Járványos időben gyermekeink ellenállóképességét és erejét fokozza a JEMALT, kellemes, csukamájolaj készítmény. — Egy doboz ára 77 Lel.

— Kisebbségi kérdéseket tanulmányozó bizottságot állítanak fel. Bucurestiből jelentik: Pop Ghita képviselő javaslatára Maniu miniszterelnök elhatározta, hogy felállítja a kisebbségi kérdéseket tanulmányozó bizottságot. A bizottság élére Pacliscanut, a kisebbségi egyházak volt kultuszminiszteriumi igazgatóját nevezi ki.

— Megengedik a klubokban a szerencsejátékokat. Bucurestiből jelentik: A kormány törvénnyel szándékozik szabályozni a szerencsejátékokat. Speciális illeték lefizetése mellett a szerencsejáték üzését kizárólag kluboknak engedik meg és a játékokban csak a klubok rendes tagjai vehetnek részt.

— Meghalt dr. Lázár Zoárd volt orsz. képviselő Simándon. Több előkelő aradi családof és kiterjedt rokonságot döntött gyászba fancieskai dr. Lázár Zoárd ügyvéd, volt magyar országgyűlési képviselő halála. Dr. Lázár Zoárd január 16-án reggel fél három órakor 72 éves korában, hosszas szenvedés után hunyt el Simándon. A halott földi maradványait 17-én délután Simándon a római katolikus egyház szertartásai szerint beszentelik és Aradra szállítják, ahol 18-án délután három órakor a Maros-uca 3. számú házból helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt felesége született Korber Irma, gyermekei, közöttük dr. Momák Döme aradi ügyvéd felesége, továbbá közeli rokonsága: karantnai Reményik Kálmán, fancieskai Lázár Aladár, sok-sok ismerőse és jóbarátja gyászolja. Dr. Lázár Zoárd halála széles körökben keltett nagy részvélet.

— A város adókönyvecskéket ad ki. A város pénzügyi hivatalában nagy előkészületek folynak az adókönyvecskéik bevezetésének előkészítésére. Az állam mintájára ugyanis a város is adókönyvet oszt ki a város polgárai között. Az új adókönyvek február hónap folyamán kerülnek szétosztásra.

Sár-és hócipők
kókusz lábtörők olcsó árak mellett
LINOLEUM áruházban
STECKL ADOLF cégnél
Bucuresti ARAD Brasov.

— Még ez évben feiállítják Rákosi Jenő budapesti szobrát. Budapestről jelentik: A Rákosi Jenő-szoborbizottság Ripka Ferenc főpolgármesterrel az élen ma megtekintette Kisfaludy Strobl Zsigmond szobrászművész műtermében a készülő Rákosi-szobor egyhármad nagyságu agyagmintáját. A bizottság a mintát egyhanguan elfogadta és elismerését fejezte ki a felett a művésznek. Kisfaludy Strobl Zsigmond most már hozzákezd az eredeti minta elkészítéséhez, amelyet aztán bronzba öntenek, így minden remény megvan arra, hogy Rákosi Jenő szobrát még ebben az évben feiállítják.

— A fűszerkereskedők italmérségi engedélye. Bucurestiből jelentik: Országszerte szakörökben hatalmas felűnést keltett a Vendéglősök Országos Szövetségének állásfoglalása a fűszerkereskedőkkel szemben, az italmérségi illetékek kérdésében. A vendéglős szövetség megbízottai ugyanis, amikor Bucurestiben jártak az illetékes minisztériumoknál, hogy az italmérségi illetéki kedvezményeket kivijják, valamint egyéb sérelmes ügyeket orvosoltassák, igen erőlyesen hangsúlyozták, hogy a fűszerkereskedők italmérségi engedélyét ezzel szemben igen helytelen volt leszállítani, miután azok amugy is jogtalan konkurrenciát fejtenek ki az italkimérséssel, a vendéglősipar terhére. Ez a nyilatkozat nagy felháborodást keltett a fűszerkereskedők körében. A fűszerkereskedők most arra kérik a minisztériumot, hogy egyelőre január végéig hosszabbítsa meg az 1929-es italmérségi engedélyük érvényét s ugyanakkor még újabb három hónapi haladékot kérnek arra, hogy az italmérségi engedélyről való lemondás esetén is, a kereskedők még legalább három hónapig a raktárakon lévő palackozott italaikat kiárusíthassák. Természetesen ezen idő alatt újabb áruszükségletet nem szerezhhetnek be raktáraik részére.

Hajhullás, hajkorpa
képződés ellen használjuk a dr. Földes-féle Veropetrol hajszeszt. — Készíti dr. Földes-gyógyezertár, Arad.

— Halálozás. Weisz Edéné, született Krausz Róza, 15-én délután 5 órakor hirtelen meghalt. Temetése az aradi izraelita temető halottasházából lesz 17-én délután fél három órakor. Az urlasszony halálát kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Juhos Erzsébet fellejtése a Hermes-bank ellen. Timisoaráról jelentik: A nemrég csődbe jutott Hermes-bank ellen feltűnést keltő fellejtés érkezett az ügyészségre. A fellejtést Ivascu né-Juhos Erzsébet nevében meghizottja, Gedeon Imre tette meg. A fellejtés szerint, 1926-ban Juhos Erzsébet, akkor még kiskorú nevére öt millió lejes kölcsönt vettek fel a Hermes-banktól. Ebből az összegből azonban mindössze csak hatvan ezer lejt kaptott meg és a kölcsön többi részét család uton illetéktelenek tulajdonították el. Juhosék meghizottja 1929. november 31-én követelték a banktól az elszámolásokat, de nem ekeült megkapni. Juhosék nyomozni kezdtek az ügyben és megfudták, hogy a vagyontukott és megszökött Emáuel Emil volt temesyári nagykereskedő, aki házat akarta eladni Juhoséknak, a házadással kapcsolatosan nagyobb összegeket vett fel Juhos Erzsébet terhére. Az ügyben, amelybe állítólag egy külföldi bankfiók is bele van keverve, százációs fejlemények várhatók.

— Lupu pártklubját is bezárták. Bucurestiből jelentik: Lupu Miklós dr. pártvezér ma kihallgatáson jelent meg a régenstanács előtt, ahol panaszt tett pártklubjának bezáratása miatt.

— A román járadékpapírok ártolyamjavulása. Párisból jelentik: Az 1922. évi román járadékpapírok az utóbbi időben jelentékeny ártolyamjavulást értek el. Az ártolyam ma a névértéket 50 százalékkal meghaladja, ami a Maniu-kormány uralomrajutása óta 8 százalékos javulást jelent.

— Vasutasok és családjaik kedvezményes utazása. Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága ma rendeletet adott ki, amelyben a vasuti tisztviselők és családtagjainak utazásait szabályozta. A vasuti tisztviselők, ha a szolgálat érdekében utaznak, mint eddig, január elsejétől is szolgálati jeggyel fognak utazni. Ha magánügyük elintézésére utaznak, évi 12 utazásra 75 százalékos kedvezményben részesülnek, arra az osztályra, amelyben jogosítottak utazni, tizenkét utazást pedig ingyen tehetnek. Feleségük vagy gyermekeik hat utazást évenként ingyen, hatot pedig 75 százalékos kedvezményvel tehetnek. Ugyanilyen kedvezményben részesülnek a nyugdíjasok és hozzátartozók.

— Rosszul végződött vadászat. Tegnapelőtt véres esemény játszódott le az arad megyei Talpas község határában. Negrutiú Simon talpasi gazdálkodó vadászni ment ki a községi erdőbe, ahol Popa Grigore barakonyi gazdálkodó néhány társával megtámadta és leakarta Negrutiút fegyverezni, miközben ki akarták a vadászfegyvert csavarni Negrutiú kezéből. A dulakodás közben a puská elsült és sulyosan megsebesítette Popát, akinek a golyó a gyomrába furdott. A csendőrség letartóztatta Negrutiút és bekísérték az aradi ügyészségre. A vizsgálóbíró azonban, miután megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenség véletlenségből történt, dr. Sarbu Gheorghe ügyvéd intervenciójára szabadlábra helyezte a letartóztatott talpasi gazdálkodót.

— Navratil Hedvig utból igazolta személyazonosságát. Párisból jelentik: Navratil Hedvig a párisi rendőrségen okmányokkal igazolta személyazonosságát és kijelentette, hogy Gaby Deslyssel soha az életében nem találkozott és filmen sem játszott. Tekintettel arra, hogy 27 év óta nem látta szüleit, azok valószínűleg nem emlékeztek arcvonásaira és így vélték Gaby Deslysen őt felfedezni. Navratil Hedviget kihallgatása után elbocsájtották.

— Budapest két nagy sportáruházának fuzója. Budapestről jelentik: Budapest két leghíresebb sport- és játékaruháza: a Kertész Tódor és a Wessely-cég egyesült egymással. Az egyesült cég családi részvénytársasággá alakul és úgy fog tovább működni.

— Papagájbetegség Amerikában. Washingtonból jelentik: Az Egyesült-Államok területén eddig 8 papagájbetegedés történt.

— **A tanárok új fizetési szabályzata.** Bucarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszterium életbelépteti a tanárok új fizetési szabályzatát. A fizetés városok szerint alakul és a városok a lakosság száma szerint vannak kategorizálva. Az első kategóriába Bucuresti tartozik, ahol a tanári fizetés 7840 lejtől 21.800 lejig terjed, a lakbér és a családi pótlék betudásával. A második kategóriába Arad, Temesvár, Cluj, Chisinau, Csernovitz tartoznak és ezekben a városokban a tanári fizetés 7200 lejtől 19.850 lejig terjed.

— **Az alkoholtilalom megtöltötte a finn börtönöket.** Helsingforsból jelentik: A finn börtönök mind megteltek azokkal a bűnösökkel, akik az alkoholtilalom ellen követtek el vétiséget. A bíróságok elhatározták, hogy a túlföltöttség miatt, magánházakat fognak börtönre átalakítani.

— **A múlt évben husz millió font értékű ékszert loptak el Angliában.** Londonból jelentik: Az 1929. év folyamán Angliában 20 millió font értékű ékszert loptak el. A készpénz lopások száma ezzel szemben csak 2 millió 200.000 fontra rug.

— **Aradon a szociáldemokraták önálló listával vesznek részt a választáson.** Bucurestiből jelentik: A kormánypart és a szociáldemokrata part között a megyei és községi választásokra benyújtandó közös listára nézve folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre. Ennek alapján a szociálisták Temesváron és Aradon önálló listát állítanak, míg Clujon a Magyar Párttal paktumot kötöttek. A zsidó nemzeti szövetség ma este dönt választási magatartásáról.

— **Kétezer vasutat rendelkezési állományba helyeztek.** Bucurestiből jelentik: A CFR-nél folyó nyugdíjazások során, eddig kétezer vasuti tisztviselőt helyeztek rendelkezési állományba.

— **Torkoskodó betörők egy budapesti cukrászdában.** Budapestről jelentik: A Népszínház-uccai Goda-féle cukrászdában falbontó betörők dolgoztak. A betörők egy csomó süteményt, befőttet és likőroket fogyasztottak el, azután hozzáláttak a Wertheim-szekrény megfúrásához. Ezt a munkát azonban nem fejezheték be, mert vagy sokáig tartott lakmározásuk, vagy pedig munkájukban megzavarta őket valaki. A betörők ilyenképpen megelégedtek azzal, hogy a kárpénztárból hatvan pengőt elvették és egy nagy csomag süteményt emeltek el.

— **Rádiótelefon az oceánjáró hajókon.** New-Yorkból jelentik: Több oceánjáróra, így a Leviathanra is bevezették a rádiótelefont. A hajó utasai ezentúl a nyílt tengerről felhívhatják otthonukat telefonon és lakásukról is beszélhetnek velük.

— **Elhullott sertés zsirját árusította.** Az aradi államrendőrség érdekes ügyben indította meg a nyomozást. Az aradi állomás harmadosztályú várótermében, a várakozó utasoknak zsírt kínáltak eladásra. Az olcsón ajánlott disznósírnak vevői akadtak és csakhamar elfogyott az egész készlet. A rendőrségnek feltűnt az olcsón árusított zsir és sikerült megtudnia, hogy egy Simandán nevű asztalos egy beteg sertést vásárolt Jakics László aradi hentes-től, azzal, hogy a sertés megöli és szappant főz belőle. A sertés, mielőtt hazaszállította volna, megdöglött. Simandán a zsírt kiolvastotta belőle és átadta Codrean vendéglősnek, aki elárúsította a váróteremben. A vendéglős azzal védekezik, hogy nem tudta, hogy elhullott sertés zsirját árusította. Az ügyben tovább folyik a nyomozás.

— **Szerencsétlenség egy budapesti pincében.** Budapestről jelentik: A Podmaniczky-ucca 61. számú ház pincéjében a munkások egy ötven hektoliteres hordót parafinoztak. A szeszlempától a parafin lángalobbant és négy munkást halálosan megsebesített. A munkásokat a kórházba szállították.

— **Az amerikai szesztilalom tíz éves.** New-Yorkból jelentik: Az Egyesült-Államok összes templomaiban ma tíz percre megszólaltak a harangok annak az emlékeztetőre, hogy ma tíz esztendeje léptették életbe az Unióban a szesztilalmi törvényt.

— **Borzalmas vasuti katasztrófia Délusztráliában.** Londonból jelentik: Port Elizabeth állomás közelében Délusztráliában egy expressz beleszaladt egy személyvonatba. A katasztrófiának tizenhat halálos áldozata van.

LEGUJABB.

Három hónapi terminust adtak a jóvátételi kérdések elintézésére

A nemzetközi jóvátételi bizottság fogja megoldani a kisállamok jóvátételi problémáit.

Prágából jelentik: Egyik prágai lap tudósítója beszélgetést folytatott Tardieuval, aki állítólag kijelentette, hogy amennyiben a magyar kérdést nem sikerül Hágában elintézni, úgy az osztrák jóvátételi ügye is elintézetlen marad. Tardieu kijelentése szerint, a nagyha-

talmak ebben az esetben három hónapi terminust adnak a jóvátételi kérdések elintézésére. Ha ez idő alatt nem rendeznek a kérdéseket, úgy az ügy a nemzetközi jóvátételi bizottság elé kerül, amely az adósállamokra való tekintet nélkül meghozza a végleges döntést.

Február elsejére a kommunisták forradalmi tüntetéseket terveznek Németországban.

Berlinből jelentik: Egyik esti lap szenzációs cikket közöl arról, hogy a német kommunisták Moszkva utasítására, február el-

sején, az eddig lezajlott kommunista tüntetéseknél nagyobb forradalmi mozgalmat terveznek.

Viharba jutott az amerikai delegátusokat a londoni konferenciára szállító hajó.

Egy nappal elhalasztották a tengerészeti leszerelési konferenciát.

Newyorkból jelentik: Az Old Washington hajó, amely a londoni leszerelési konferenciára szállítja az amerikai delegátusokat, nagy viharba került. A hullámok toronymagasságra csapnak fel a hajó fölött. Az eddigi számítások szerint a hajó egy napi késedelemmel fut be

az angol kikötőbe. A leszerelési konferencia megkezdését, az amerikai delegátusok késedelemes megérkezése miatt egyelőre huszonnégyórával elhalasztották. Az Old Washington hétszáz újságíró is visz magával.

— **Veszekedés közben leszúrta a férjét.** Budapestről jelentik: Az Üllői-úton egy Kun Imre nevű asztalos feleségével összeszórtak között. Az asszony a veszekedés hevében előrántotta zsebkését és férjét összeszurkálta. Kunt súlyos sérülésekkel a kórházba szállították. Az asszonyt a rendőrség letartóztatták.

— **Három gyermek a Szamos jége alá került.** Clujról jelentik: A közeli Boncida községben gyermekek a gyengén befagyott Szamosra mentek játszani. A jég egy helyen beszakadt és Muresan Gavril 9 éves, Srafa Améta 13 éves és Morariu Gheorghe 12 éves gyermekek a jég alá kerültek. Két gyermeket sikerült kimenteni, de Muresan Gavril eltűnt a jég alatt.

— **Kínai kalózok megtámadtak egy személyszállító gőzöst.** Pekingből jelentik: Honkong közelében a kínai kalózok rendőrhajóba öltözve, megtámadtak egy személyszállító gőzöst. Egy kínait megölték, egyet a folyóba dobtak. A kalózok négyezer font opiumot raboltak el.

— **A montecarloi játékkaszinóból is kizárták a női játékosokat.** Párisból jelentik: A legnagyobb montecarloi klubnak, a Nemzetközi Játék-kaszinónak igazgatósága elhatározta, hogy a jövőben a vezetése alatt álló klubból kizárja a női játékosokat. A szigorú intézkedésre az adott okot, hogy az utóbbi időben a női játékosok száma rendkívül elszaporodott, de ennél nagyobb baj az, hogy a nagyobb veszteségeket nem bírják elviselni, úgy, hogy az utóbbi időben egymásután két női játékos követett el öngyilkosságot a veszteségek hatása alatt.

— **A Szél-uccal kilakoltatás fejleményei.** Legutóbbi számunkban megemlékeztünk arról, hogy a Szél-ucca 25. számú házban egy rendőri segédlettel végrehajtott kilakoltatás történt. Ezzel kapcsolatban ma megjelent szerkesztőségünkben Aradi Béláné, Aradi Béla CFR irodafőnök felesége, a kilakoltatott Alt Pál állami tisztviselő sógornője, aki elmondta, hogy a kilakoltatás botrányos jelenetek között ment végbe. A házigazda: dr. Váró Zoltán aradi ügyvéd, amikor Alt Pál a lakásából kidobált butorait az ugyanazon házban lakó sógornőjénél akarta elhelyezni, rátámadt a családra és minősíthetetlen becézések kíséretében pofonokat ígért Alt Pálnak. Aradi Béláné szerint őt is megtámadta dr. Váró Zoltán, egy asztalt is rádöntött, úgy, hogy a kiállított izgalmaiból — mint azt meg is írtuk — heves orrvérzésre támadt. Az ügynek, mint Aradi Béláné mondta, folytatása lesz a bíróság előtt is, mert Aradiné testi sértés miatt feljelentést tett dr. Váró Zoltán ellen.

— **Ellenforradalmi összeesküvés Moszkvában.** Moszkvából jelentik: Moszkvában és Petrogradban nagyszabású ellenforradalmi összeesküvést lepleztek le, amelyet a volt gárdatisztek szerveztek. Számos letartóztatás történt.

— **Az összes utazási- és vízumkedvezményekről díjmentes tájékoztatást ad a Dácia Menetjegyhivatal, Arad, Sándor Ferenc könyvkereskedésében.**

— **Az aradi nyomdászok szombaton este 9 órai kezdettel tánccal egybekötött műsoros estélyt rendeznek a Gutenberg-Otthonban (volt Akác-u.)**

SPORT.

— **O A magyar válogatott győzelme a jég-hockey-versenyben.** Budapestről jelentik: Ma kezdődött a magyar fővárosban a nemzetközi jég-hockey-verseny. Az első versenyben a magyar válogatott csapat a charlottenburgi legénységgel állott szemben. A magyar válogatott 2:0 arányban győzött Charlottenburg fölött.

— **O A sanct-moritzi korcsolyaverseny.** Sanct-Moritzból jelentik: A nemzetközi távkorcsolyaversenyben ma volt az 5000 és az 1500 méteres távkorcsolyaverseny. Az 5000 méteres versenyben első lett Tuhberg, második Kausser (Budapest), harmadik Jungbluh. Az 1500 méteres távkorcsolyaversenyben első Schilling, 2 perc, 37 másodperc, második Borani (olasz), 2 perc 38 mp.

— **O Nemzetközi műkorcsolyaverseny Ótátrafüreden.** Ótátrafüredről jelentik: Ma folyt le a nemzetközi műkorcsolyaverseny. A női műkorcsolyaversenyben első lett Burger kisasszony (Bécs), három ponthelyezéssel, második Leviczky Piroska (Budapest), két ponthelyezéssel. A férfi műkorcsolyaversenyben első Kerpel (Berlin), második Bernhauser (Bécs), harmadik Vadas (Budapest). A páros műkorcsolyaverseny győztese a Filipovics—Dillinger-pár (Budapest).

Az aradi mozik mai műsora.

Central mozgó 5, 7 és 9 órakor: A macska. Szenzációs filmjáték. Főszerepekben: Clara Bow és Charles Rogers.

Elite mozgó: Premier. Nadja. Főszerepekben: Fee Malten, Fred Louis Lerch és Heinrich George.

Gradiste mozgó: 7 és 9 órakor. Asszonyok ostora. Főszerepekben: John Gilbert és Eva von Berne.

KÖZGAZDASÁG

A külföldi pénzpiac a kényszeregyezési törvény ellen.

A bucaresti-i kereskedelmi és iparkamara memorandumban kéri a törvény módosítását. Nyolc javaslat a visszaélések kiküszöbölésére.

Bucurestiből jelentik: A bucaresti-i kereskedelmi és iparkamara kedden részletes memorandumot nyújtott át a miniszterelnökségnek, valamint a pénzügyminisztériumnak a kényszeregyezési törvény ellen. Amióta törvényhozási úton visszaállították a kényszeregyezési rendszert, országszerte heves mozgalom indult meg a mind gyakoribbá váló indokolatlan kényszeregyezések ellen. A mozgalom egyik fejleménye a keddi memorandum, amelyben a kereskedelmi és iparkamara megállapítja, hogy a kényszeregyezési törvény ellen a külföldi pénzpiac is felemelte szavát, amiről a kormány a kereskedelmi attasék jelentéseiből informálva van. A kamara leszögezi, hogy nem kívánja a kényszeregyezések teljes megszüntetését, csupán a törvény módosítását kéri, a hitelezők érdekeinek megvédése céljából.

A kamara által javasolt módosítások a következők: 1. Ha valamely kereskedő aktívája a passzívja 75 százalékát teszi ki, úgy nem mondják ki a kényszeregyezést, hanem ellenkezőleg, hivatalból rendeljék el ellene a csődöt. 2. Így kell eljárni, ha a hitelezők többsége nem járul hozzá a kényszeregyezéshez. 3. A kényszeregyezési eljárás az erre vonatkozó kérvény beérkezésétől számítva, ne

= **Az aradi asztalosipar válsága.** A katasztrófális gazdasági viszonyokra jellemző, hogy csupán Aradon az utóbbi három hónap alatt hetven önálló aradi asztalosmester adta vissza iparigazolványát. A nagy hírnévre szert tett aradi asztalosipar lassanként teljesen tönkrement. Ezelőtt Aradon kétszázötven asztalosmester dolgozott és most legfeljebb százhusz önálló asztalos működik. Közük legtöbben a legnagyobb nehézségekkel küzdenek.

= **Kényszeregyezési eljárást kért a Medgyesi Általános Takarékpénztár.** Az Aradi Közlöny már beszámolt arról, hogy a Medgyesi Általános Takarékpénztár R.-T. fizetési nehézségekkel küzd. A bank igazgatósága tegnap ülést tartott és határozatilag kimondotta, hogy a segesvári törvényszéktől a kényszeregyezési eljárás megindítását kéri. A bank hitelezőinek ötven százalékos kvótát ajánl fel.

= **Elutasította a bíróság a Czukor László és Fia-cég elleni indokolatlan csódkérelmet.** Jelentette az Aradi Közlöny, hogy a Cernagura Fakereskedelmi Részvénytársaság néhány héttel ezelőtt 63.250 lejes követelésért csődöt kért Czukor László és Fia ismert aradi fakereskedelmi-cég ellen. Az elmúlt év végén megtartott tárgyaláson Czukorék ügyvédje, dr. Hoffmann Lajos kijelentette, hogy a követelés teljesen jogtalan és a tartozás nem áll fenn. Azt állította, hogy a Cernagura jogtalanul tartotta vissza váltóját, aminek kiadásáért a peres eljárást megindította. Rámutatott arra is, hogy valótlanság a piatra-neamti-i cégnek azon állítása, hogy több hitelező, kik pert indítottak a Czukor-cég ellen, végrehajtást fogantatosítottak volna és azt hangoztatták, hogy a csódkérelmet teljesen indokolatlan. A mai tárgyaláson a bíróság megállapította, hogy minden tekintetben megfelel a valóságnak az, amit dr. Hoffmann Lajos előadott és a Cernagura-cég csódkérelmét elutasította, egyben pedig a csődöt kérő céget 5490 lej költségben elmarasztalta.

= **Megindították a kényszeregyezési eljárást a Fleiszig és Hirschfeld-cég ellen.** Az aradi törvényszék kereskedelmi tanácsa ma délelőtt több kényszeregyezési ügyet tárgyalta. Miként már többször jelentette az Aradi Közlöny, a Fleiszig és Hirschfeld-cég kényszeregyezési kérelemmel fordult az aradi törvényszékhez és hitelezőinek 50 százalékos kvótát ajánlott fel. Ma hosszas tárgyalás után a törvényszék helyt adott a kényszeregyezési kérelemnek és miután a hitelezők nagy része is javasolta a kényszeregyezés elfogadását, megnyitotta a Fleiszig és Hirschfeld-cég ellen a kényszeregyezési eljárást.

tarthasson három hónapnál tovább. 4. Ellenőrző bizottság ügyeljen fel a kényszeregyezés elrendelése után arra, hogy betartsák a feltételeket. 5. A bizottság három hitelezőből álljon s harminc nappal kinevezése után pontos leltárt köteles összeállítani. 6. A kényszeregyezési kvóta ne lehessen kisebb, mint az aktívá hatvan százaléka, a kamat pedig mindenkor a Banca Nationala kamatlába legyen. 7. A kényszeregyezés alatt álló kereskedő a részletek kifizetésére betáblázási kezességet adjon és ne személyek garanciáját. 8. Bármilyen törvénytelen megállapítás jönnék létre az adós és egyes hitelezők között, megfelelő rendszabályokkal kell megtorolni.

Tegnap egyébként ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága, amely napirendre tűzte ki a kényszeregyezési törvény módosításának ügyét. A kérdést azonban nem tárgyalhatták le, mert Junian igazságügyminiszter nem vett részt az ülésen. Ezzel kapcsolatosan a Curentul azt írja, hogy Junian igazságügyminiszter jól tudta, hogy ez a kérdés tárgyalásra kerül és miután hallani sem akar a módosításról, távol maradt az ülésről. A lap élesen támadja az igazságügyminisztert, aki tönkreteszi az ország hitelétét.

= **Egy hatalmas angol cég súlyos veszteségei.** Londonból jelentik Az angol főváros közgazdasági életét hir szerint újabb nagy krach rázkódtatta meg. A mai nap folyamán újabb magyarányu, rosszul végződött spekulációk kerültek nyilvánosságra, amelyek a Hatry és Horn-cég veszteségeivel kapcsolatosan nagy nyugtalanságot kelthettek. Az ügyben azok a részvénytársaságok szerepelnek, amelyeknél a liverpooli milliós M. P. Harman a főderkelt. Harman, mint ismeretes, főnöke a Morris & John-cégnek, amely az egyik legnagyobb gyanmatáruexport-vállalkozás Angliában. Melékfoglalkozásként Harman — király is. Királya a Bristol-csatornában lévő Lundy-szigetnek, a melyet csak azért vett meg, hogy ezt a nevet fölvegye. A Morris & John-cég rendkívüli közgyűlést hívott össze, a részvénytöke egymillió fontra rug. Az erősen hanyatló tőzsdéirányzat folytán a cég, de különösen Harman gigantikus veszteségeket szenvedett, aminek következtében a koncern értékei ma igen alacsonyan állottak.

= **Hamisítják a magyar paprikát.** A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A bucaresti-i magyar királyi követség interveniált a kereskedelmi miniszternél a hamisított magyar paprika forgalombahozatalának megakadályozása érdekében. Gyakran előfordult ugyanis, hogy a hivatalos ólomzárral és címkével ellátott magyar paprikát hamisítva hozták forgalomba, oly módon, hogy az ólomzárát és címkét egy kis zsák magyar paprikáról levették és rátették azután egy nagy zsák spanyol paprikára, s azt mint magyar árut árusították. A magy. kir. Paprikakísérleti állomás Szegeden, vagy a Növényvédelmi és Növényforgalmi Iroda Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 11. készséggel megvizsgálja a hozzá beküldött 50 grammos mintákat, valamint az ólomzárát és címkét, hogy oly módon is elősegítse a hamisított magyar paprika forgalombahozatalának megakadályozását.

= **Megdrágult a vasút.** Az államvasutak vezérigazgatósága elhatározta, hogy a vasutasok munkáspénztára javára a személyi tarifa és a teherdíjtelekeket 5 százalékkal felemeli. Ez a felemelés tegnap, január 15-én lépett életbe. Az ország bármelyik állomásáig szóló vasuti jegy ára után öt százalékosat kell fizetni. A külföldi jegyeknél csak a határállomásig számítják az öt százalékosat.

Fizessen elő
a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirsolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomor Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy óra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetéseket felvesz:
PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.

= **A temesvári Hitelbank kényszeregyezése.** A temesvári Hitelbank kényszeregyezési eljárás megindítását kérte maga ellen és ehhez a temesvári törvényszék elvben hozzájárult. A törvényszék tegnap foglalkozott ezzel a kérelemmel és a hitelezőket leszavaztatta. Összesen 4,042.668 lej követelést jelentettek be, ebből 2,831.757 lejjel érdekelt hitelező a kényszeregyezés mellett szavazott, a többi ellene volt. Brudariu Adrian ügyvéd a bank képviselőjében kifejtette, hogy körülbelül ötszáz ezer lej értékű követelést peres úton támadott meg és ennek az összegnek a hozzáadásával megvan az abszolút többség. A törvényszék nem döntött még és a szavazás után a kényszeregyezés megadására vonatkozó határozatának kihirdetését későbbi időpontra halasztotta.

= **A Bihoreana sem hajlandó fuzionálni.** Az Aradi Közlöny számolt be elsőnek arról az akcióról, amelyet Madgearu pénzügyminiszter indított hat erdélyi román bank fuzionálása érdekében, valamint annak fejleményeiről. Mint mai számunkban megírtuk, az aradi Victoria bank a fuzió ellen foglalt állást, miután önálló akar maradni. Nagyváradai jelentések most arról számolnak be, hogy a nagyváradai Bihoreana bank igazgatósága tegnap a fuzió ügyében igazgatósági ülést tartott, amelyen dr. Zigre Miklós elnökölt. Az igazgatóság megvitatta a fuzió ügyét, majd egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy semmi szükség nincs a hat bank fuziójára és így a pénzügyminiszter által felvetett eszmét nem tehetik magukévá.

= **Huszonöt millió visszszámítolási hitelt kap a Timisiana.** Bucurestiből jelentik: A Banca Nationalaban tegnap ismét értekezletet tartottak, amelyen Sutescu, a temesvári Timisiana bank vezérigazgatója is részt vett. Az értekezleten úgy határoztak, hogy a Timisianának 25 milliós visszszámítolási hitelt szavaztak meg.

Január 20-án kezdődik az aradi rádiók felülvizsgálata.

Házhoz jönnek a rádiók lebélyegzésére. — Pop Victor postafőnök elosztja a rádiótulajdonosok aggodalmait.

(Arad, január 16.) Néhány nap előtt jelentették, hogy az aradi postafőnökség rendeletet kapott a postavezérgazgatóságtól, miszerint az összes működő rádiókészülékeket a főnökség rádióosztályának felül kell vizsgálni a szabályszerű felszerelés dolgában és hivatalos lebélyegzéssel, valamint a központi nyilvántartás miatt a postavezérgazgatóság részéről adott sorszámmal kell ellátni. Az újonnan bejelentett rádiókészülékeket pedig még az engedély megszerzésénél a felszerelés előtt kell a főpostára felvinni, hogy ott mindjárt megtörténjen a felülvizsgálás és a lebélyegzés.

A régi rádiótulajdonosok közül többen a rendeletet úgy értelmezték, hogy nekik is a postán kell bemutatni gépeiket a lebélyegzésre és felülvizsgálatra, ami természetesen érthető riadalmat okozott, mert a sok esetben finom-

művi gépeknek a le- és felszerelési eljárás, valamint az elvitel ártalmára van. Éppen ezért egyenesen a postafőnökségre Pop Victor főnökhoz fordultunk, aki teljesen megnyugtató választ adott a régi rádiótulajdonosok aggodalmára. Kijelentette, hogy a régi rádiótulajdonosokra gondolva, már a rendelet kiadásánál úgy intézkedtek, hogy a régi rádiótulajdonosokat lakásukon keresik fel, tehát ez esetekben szó sincs arról, hogy a gépeket a főpostára kell vinniük. Elmondotta még a postafőnök, hogy az ellenőrzés és lebélyegzés január hó 20-án veszi kezdetét és a mintegy 4500 rádióelőfizetőt alfabetikus sorrendben délutánként keresik majd fel a rádióosztály emberei. A felülvizsgálás és lebélyegzés előreláthatólag több hetet fog igénybe venni.

A város zálogházat létesít.

(Arad, január 16.) Az utóbbi időben számos kérvény érkezett be a város vezetőségéhez zálogházak felállítására vonatkozólag. A különböző vállalkozók szinte megostromolják a városházát, engedélyt kérve zálogház létesítésére. Ma foglalkozott a kérdéssel Luta dr. interimár bizottsági elnök, aki úgy döntött, hogy

visszautasítja az összes kérvényeket, miután a város magának tartja fenn a jogot zálogház felállítására.

Információnk szerint az interimár bizottság hamarosan foglalkozni fog a zálogház-kérdéssel. Ez az intézmény nagyobb jövedelemmel kecsegtet és ezért szó van arról, hogy városi zálogházat létesítsenek, amely a kommercializált városi kereskedelmi vállalatok keretében működne. Amennyiben az interimár bizottság ilyen irányban döntene, úgy senkinek nem adnak zálogház létesítésére iparengedélyt, míg ha az interimár bizottság az új intézmény létesítése ellen döntene, akkor sor kerül az egyes magánvállalkozók kérvényének lefolytatására.

Felmentették az ovadékszalás vádjá alól

(Arad, január 16.) Engel Mór aradi lakos állott ma az aradi törvényszék büntetőtanácsa előtt, aki ellen ovadékszalás miatt indított eljárás az ügyészség. Engel a feljelentés szerint kereskedelmi irodát nyitott Aradon és több alkalmazottjától ovadékokot vett fel, az ovadékokat azonban nem fizette vissza. Ennek következtében Bucur László tett feljelentést ellene Barta László volt alkalmazottja nevében. A mai tárgyaláson Barta kijelentette, hogy bár nem kapta vissza az ovadékokot, mégsem kívánja Engel megbüntetését. Dániel Margit, aki szintén Engel alkalmazottja volt, kihallgatása során azt vallotta, hogy amikor őt alkalmazta Engel, akkor neki is kellett ovadékokot letenni. Később látta, hogy az állás nem neki való, kilépett, de az ovadékokat akkor nem kapta vissza. Később a rendőrségnél talált alkalmazást és amikor erélyesen lépett fel, mégis visszafizette neki a lefizetett kauciót. A törvényszék a mai tárgyalás befejezése után kihirdette az ítéletet, amely szerint Engelt felmentette a vád alól.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, január 17.

Berlin, 17.30. Könyvű zene. 20. Kardalok. 22. Nyitányok. 23.30. A berlini mandolin és lantzenekar előadása. — Belgrád, 19. Mandolinzene. 21. Operaközvetítés a Nemzeti Színházról. — Leipzig, 20.30. Keringő. 22. Szimfonikus hangverseny Utána tánczene. Mor. Ostrava, 17.30. Fuvós rendőzenekar. 19.20. Brünn, 20. Prága, 20.05. Brünn, 22.15. Kassa, 23. Prága, 23.20. Prága, — Wien, 16.30. Moszkovszkij hegedű- és zongoraszvitte. 21. A wieni férfialapítvány és a szimfonikus zenekar Schubert—Strauss-estje. — Budapest, 10.15. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 1.05. Kurina Sári és cigányzenekarának hangversenye. 5.20. Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek. 6. Dallos Sándor novellája. „Pillék”. Felolvassa a szerző. 6.30. A Fejes-szalonzenekar hangversenye. 8.30. Jeanne Marie Darre zongorahangversenye. 10.30. A Magyar Külügyi Társaság előadássorozata Dr. Kovács Béla angolnyelvű előadása: „Social Insurance in

Hungary”. (A magyar társadalombiztosítás). Utána: Gramofonhangverseny.

SZOMBAT, január 18.

Belgrád, 11.30. Gramofon. 13.40. Déli zene. 19. Szórákzóttató zene. 21. Hangverseny. 22.40. Citerázás. 23.40. Tánczene. — Leipzig, 17.30. Operett-délután. 20.30. Katonazene. 21.30. Közvetítés Breslauból. Utána tánczene. — Mor. Ostrava, 12.30. Gramofon. 13.30. Déli zene. 17.30. Ifjúsági óra, zenével. 18.30. Zongorajáték. 19.10. Prága, 19.20. Brünn, 20—22.30-ig Prága, 22.30. Pozsony, 1. Prága. — Wien, 15. A német kettősobajnokság helyszíni közvetítése az Óriáshegység Krubbbubel nevű helyiségéből. 16. Jazz. 18.45. Hangverseny 20.35. Alkalmi előadás, 21. Philipp: „A szerelem kocsija” című operettje. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.05. A Mánditszalonzenekar hangversenye. 5. Bányai János előadása: „A hargittai ásványvízek életéből”. 6. A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 1. Novella. Irtó és felolvassa dr. Pekár Gyula, a Társaság rendes tagja. 2. Jelentés a Greguss-jutalomról. Irtó: Papp Viktor. 9.30. Karinty Frigyes felolvasása: „A rádió metafizikája”. 9.50. A m. kir. 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK

felel.

Damaszt kavéskészletek, vászonárak, paplanok

legelőcsőbb beszerzési forrása

Giesinger József és Fia

cégnél Forray-uca.

Jól bevezetett bucaresti-i

automobil-

vezérképviselet

részéről a város és a környék számára :- :- :-

helyi képviselő kereseték.

Ajánlatok „Generalrepresentant” jellegére az alanti hirdetésirodához adandók be:

D. ADANIA, BUKAREST, Str. Doamnei 7.

NYILTTÉK.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Óvás!

Elveszett Arad-Csanádi Gazdasági, Takarékpénztár „T. II.” jelzésű 18390 számú 75.000 lejes takarékkönyv. A betétkönyv érvénytelen.

fancsikai Dr. Lázár Zoárdné szül. Korber Irma a maga valamint gyermekei, Margit és férje Dr. Momák Döme, Jancsi gyermekökkel, Erzsé és férje Ilosvai és karatnai Remenyik Kálmán, Irmuoka, Pistuka, Erzsike és Kálmánka gyermekökkel, továbbá fancsikai Lázár Aladár, Margitka leányával valamint számos rokon nevében szíve mély bánatával tudatja, hogy forrón szeretett férje jószágos édesapa, nagypapa, após, sógor és rokon

fancsikai Dr. Lázár Zoárd

okl. ügyvéd és volt magyar országgyűlési képviselő

a megpróbáltatások nehéz éveit után f. hó 16-án reggel fél 3 órakor, élete 72-ik. boldog házassága 46-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, sokat szenvedett lelkét visszaadta Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványai f. hó 17-én délután 4 órakor fognak Simándon (Remenyik ház) a róm. kath. egyház szertartásai szerinti beszélgetés után Aradra szállítatni s ott f. hó 18-án d. u. 3 órakor a családi házból, Maros-u. 3. szám alól, az örök nyugalomnak átadatni.

Az engesztelő szentmise áldozat f. hó 20-án d. e. 10 órakor fog a főltisztelendő Minorita Atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Az Isteni gondviselés, mely áldottá tette emléket, adjon békét és örök nyugalommat drága hamvainak.

Simánd, 1930. január hó 16-án.

fancsikai öz. Lázár Elemérné szül. Mikusay Erzsé, fancsikai öz. Lázár Kálmánné szül. váradvelencei Ambrus Mária, pódusparti Zachariás Ernőné szül. Korber Malvin, Korber Anna, öz. Vaniss Dezsőné szül. Korber Ilona, öz. Korber Béláné szül. Vaniss Vilma sógornői-pódusparti Zachariás Ernő sógora. 282

Ioan Limbeck și fiul Arad. Fabrica de oestuguri de metal și întreprindere de inmortantari Plata Avram Iancu (Szabadság-ter) 22. Színház-épület.

Mélyen lesújtva, szomorodott szívvél tudatjuk, hogy a legjobb gyermek, anya, nagymama, testvér és rokon

Weisz Edéné

szül. Krausz Róza

folyó hó 15-én délután 5 órakor hirtelen jobblétre szenderült. Temetés az aradi izr. temető halottas házából folyó hó 17-én délután 1/3 órakor.

Krausz Regina anyja, Margit, férjzett Kornis Ödönné, Böske, férjzett Singer Istvánné, Dr. Valkó Dezső gyermekei. Dr. Valkó Dezsőné menyje. Kornis Ödön. Singer István vejei. Valkó P. Róbert és Singer Gábor unokái. Berger Manoné, Ifj. Krausz Gyula, Krausz Lipót testvérei. Ifj. Krausz Gyuláné, Krausz Lipótné sógornői. Berger Manó sógora.

Részvétlatogetások mellözését kérjük.

Minden külön értesítés helyett!

Köszönetnyilvánítás.

Drága halottunk feletti bánatunkban jóleső részvétet kifejező jóakaróinknak, ezuten mondunk halás köszönetet.

Gurahont 1930. január hó.

Fuchs-család.

ULTRAGADOL

Az ultraviolett sugaraktól áthatott éltető ital.

Pótolja a csukamájolajat.

Bó phosphat, jód és vitamin (D. Vitamin) tartalmánál fogva kitünő erősítő szer

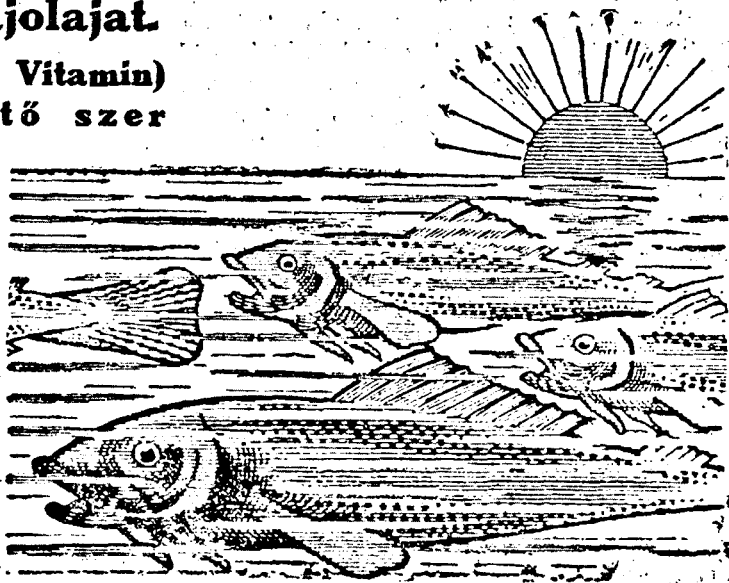
vérszegények,
lábbadozók és
gyenge gyermekek számára.

Ez a készítmény a szó szoros értelmében pótolja a friss csukamájolajat, tartalmazza ennek minden hatékony tulajdonságát, anélkül azonban, hogy ennek hátrányaival rendelkezne.

Az Ultragadol nem okoz rosszulétet s azt a gyermekek is bármikor szívesen beveszik.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Eladási ár: 170 lej livegenként.

Az Urodonal-laboratorium állítja elő.

Alkalmi vétel!
írógépek

Yost, Underwood, Erica
2000 lejtől
„CONTROL“
Arad, Str. Alexandri (Salac) 1.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

TRAPISTA-SAJT
ismét érkezett 60 lejtől
és különként kapható
Jakubovits fűszerüzletében, a
vilamos állomással szemben. 270

Salgóné bizományi üzlete
Arad, Strada Horia (Széchenyi-uca) 1.
Neuman palota.

bizományba vesz és elad:
antik és modern butorokat, szőnyeget,
dísztárgyakat, órákat, porcellánokat,
festményeket, complete szobaberendezéseket,
szőrméket, férfi és női bundákat

Bélyegzőket,

dombornyomású névjegyeket, írópapírokat olcsón, jól és azonnal készítt

„STAMPA“
Arad, Strada Bratianu,
(a főpostával szemben).

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 6 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Ajánlatok leírás levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

ÖTVEN éves nő vagyok, szerény háztartást elvállalok, vidékre is megyek gyermek melé. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 272

ÓRAS könyvelést vállalok különös tekintettel az adótervényre. Megkeresések „Könyvelő” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 278

TAKARITÓNÓT reggeli órára felveszek Str. Ioan Kalvin 6. földszint 2. 280

LAKÁS.

KÉTSZOBÁS udvari lakás mellékhelyiségekkel azonnalra kiadó vagy február elsejére. Bővebbet „Hunia” kalapgyár, volt Forray-ucca. 281

KIADÓ szépen butorozott lakás magános urinó vagy uricányának Erdek-lődhető Butorraktárban, Str. Moise Nicora (Petőfi-ucca) 9-11. szám. 230

FÖTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

NÉGYSZOBÁS parkettás, fürdőszobás lakás kiadó. Megtekinthető 1-3 óráig a házi tulajdonosnál. Str. Moise Nicora (Petőfi-ucca) 9-11. szám alatt. 231

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

KÉT szoba, konyha 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BORGARNITURA, értékes hegedűk, szőnyegek, vitrinek, szekreter, komódok, női és férfi bundák, lábszák, szőrmék, antik órák, tál vitrinek, asztalok, szekek, paravánok, zongora, girandók, zenélő óra, kredencok, tükrök, ernyőtartó, tásláda, divatgyaparnak, dupla ágyterítők, storeok, szalon ebédlő, hátoberendezések, kézimunkák, kristálytárgyak, dísz tárgyak stb. eladók. SALGÓNÉ biz. üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota 1000

ELADOK 2 drb. strátkoosi, 1 drb. amerikai homokfűtő, külön szánalappal, 1 drb. csukott batár. Bővebbet ad: Tritthaler iroda, Str. Iosif Vulcan 6. 257

NOI PRIMA SZORMEBUNDAT vennék. Cimek az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 294

OCCASIO! Eladó fehér leányszoba majdnem új állapotban. Megtekinthető Strada Horia 11. sz. a. 11-12. 285

TELJES üzleti berendezés, irodafalak, üzleti felszerelések olcsón eladók. Bővebbet Arad. Telefon 131. Déllelőtt. 273

SAJÁTTERMESŰ 3 éves óbor kis és nagy tételekben eladó. Covasinc 284. sz. Barna Márta. 271

Rádiókészülékek

6-18 havi részletfizetésre kaphatók.

„SIRIUS” Elektrotechnikai Vállalat
Arad, Str. Eminescu 1. (Deák F.) Fehér Kereszt-épület.

FAJTISZTA dobermann kölykök díjazott szülőkől olcsón eladók. Érdeklődni Str. Closca 10. I

HASZNÁLT férfi átmeneti télikabát, olcsón eladó. Str. Consistoriului 5. Megtekinthető 1-4-ig. 277

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 100

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában 1454

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában 1151

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmestű és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

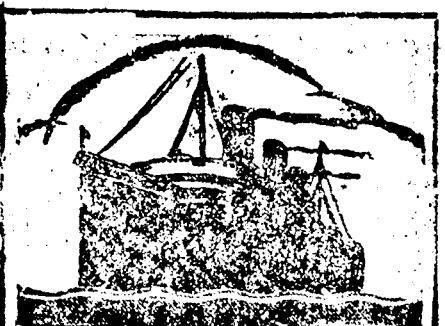
INGATLAN.

VENNÉK egy 3-4 szobás jó állapotban levő HÁZAT. Lehetőleg a város főteréhez közel. Pontos cimeket és ár megjelöléseket kérem az Aradi Közlöny kiadóhivatalához „Házvétel” jeligére. Közvetítők kizárva. 275

KÜLÖNFÉLÉK.

ELTÜNT Aradon 1. hó 13-án Péro Erzsébet 15 éves szentpáli leány, aki tud róla sziveskedjen jelenteni a rendőrségnek. 276

„HIS MASTER'S” VOICE „COLUMBIA”
gramofonok
12 havi részletfizetésre kaphatók.
Hanglemekenben óriási választék.
HAMMER 2SIGMOND és FIA
Arad, Bul. Regele Ferdinand 27. (Borov Benji tér)

A legnagyobb német hajózási társaság, melynek 180 saját hajója kizárólag Hamburgból indulnak az egész világra, a

Hamburg-Amerika Linie

kitünő és legjobban szervezett szolgálattal

Kanadába

(Montreal és Winnipeg),

Eszakamerikába,

Középamerikába,

Cuba—Mexicoba,

Délamerikába

és a többi földrészbe.

Felvilágosítások és ismertetőik díjmentesen kaphatók:

Hamburg—Amerika Linie
S. A. R.

L. H. Lazarovitz vezérigazgató
Arad, Str. Eminescu 12.
Timisoara, Str. Mercy 2.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!